

ik hoop dat je kanker krijgt
(ik wens je het allerbeste toe)
Laurens Duyts

Since I was a child, I've always loved a good story. I believed that stories helped us to ennoble ourselves to fix what was broken in us, and to help us become the people we dreamed of being. Lies that told a deeper truth. I always thought I could play some small part in that grand tradition. And for my pains I got this: a prison of our own sins. Cause you don't want to change. Or cannot change. Because you're only human, after all.

- Dr. Ford (*Westworld*)

I Hugin & Munin

Hugin and Munin fly every day
across the Gaping Ground.
I worry that Hugin may not return,
but I am more worried about Munin.

- Uit *The Elder Edda: A Book of Viking Lore*.

Ik was bang dat ik Gustav had doodgedacht. Mijn hand lag verstrengeld in die van Ayla. We hadden net Gustavs kist op de touwen boven het graf gezet en op verzoek van zijn moeder haalde ik de deksel van de kist. Het was alsof hij sliep. Ayla had een koortslip en met haar rechterhand had ze die aangeraakt. Nu zat het virus tussen onze handen in. Twee uur lang moest ik er zeker van zijn dat ik mijn eigen lip niet zou aanraken. Ik schaamde me dat ik daarmee bezig was. Gustav had me ooit verteld dat zijn begrafenis een feest moest zijn, en dat ik samen met Ayla zou moeten drinken bij zijn graf tot we kotsten. Gustav vond braken een mooie manier om jezelf te reinigen van wat er vanbinnen aan je vreet: het verdriet, het verlies. Naast Gustavs moeder waren alleen mijn ouders en Ayla aanwezig. Gustavs moeder had een Russisch-orthodoxe priester gevonden die de plechtigheden uitvoerde. We luisterden in stilte naar zijn kalme, zware stem.

Ik zag mezelf voor de ogen van mijn ouders, Gustavs moeder, Ayla en de priester over Gustavs open kist buigen. Ik zag de priester verstillen tijdens zijn gebed. Ik haalde Gustavs rechteroog behendig met mijn vingers uit de kas en beet de zenuwdraden door.

Ayla kneep in mijn hand. Haar schokkende schouders trilden via haar klamme vingers door in de mijne. Ik huilde niet.

Ik wens iedereen het allerbeste toe.
Ik wens iedereen het allerbeste toe.

De vader is alcoholist.
De moeder lijdt aan chronische depressies.

(Is overigens ook alcoholist.)

Ze weten niet waar het is misgegaan, misschien
bij een kapotgetrapte knie of misschien
bij de geboorte al.

De zoon is er ook nog.
De zoon is gelukkig.
De zoon heeft last van paniekaanvallen.
De zoon drinkt te veel.
De zoon stelt zich aan.
De zoon woont in zijn hoofd.
De zoon, de zoon, de zoon,
de zoon, de zoon, de zoon, ~~de zoon~~.

Het was Gustav die mij vertelde over *The Myth of Mjür*, een nieuw werk over de Noorse mythologie dat mij waarschijnlijk zou interesseren. Het was ook Gustav die mij introduceerde aan Ayla. Gustav en ik studeerden samen geschiedenis aan de Radboud Universiteit, hij haalde goede cijfers en wilde zijn scriptie over *The Myth of Mjür* schrijven. Toen hij mij vertelde dat met 250 kilometer per uur op de motor alle problemen die je hebt verdampen in het vooruitzicht van een ongeluk, en dat zo'n gevoel lekker was, begon ik me zorgen te maken.

Op het tapijt in de woonkamer waren alleen nog de afdrukken van de tafelpoten te zien. De vader was onrustig op zoek naar sigaretten. Paco, een vuilnisbak-Jack Russel, zat in de hoek op een kleedje te kauwen. Hij had eerst nog naar opa en oma gezocht omdat hij gewend was een stukje leverworst te krijgen, maar toen hij alleen maar lege kamers vond gaf hij het op. Op het grijze vloerkleed zaten wit uitgeslagen plekken waar de vader Paco's urine met bleek had weggeschrobd. Anderhalve maand lang had de vader er samen met het hondje gewoond om de was van opa te doen, die in het verzorgingshuis in Arnhem was opgenomen. Zo kon hij tegelijkertijd opa helpen en zijn eigen huis laten voor wat het was. De vader waste de plas en het bloed uit het beddengoed en bracht het telkens weer terug totdat opa overleed. De hond uitlaten deed hij steeds minder.

In kasten en lades lag van alles verzameld: pennen, potloden, gummetjes, rekenmachines, mobieltjes, pakjes post-its, enveloppen, plastic haarclipjes (waarschijnlijk verzameld voor de kleinkinderen maar nooit gebruikt) en een kist vol oude foto's. Op een van de foto's zag ik de vader in Park Sonsbeek, hij staat achter een filmcamera en om hem heen staat een groepje mensen met opengeknoopte overhemden. De vader zal een jaar of vijfentwintig zijn en heeft krullen. Wat ze filmden kon ik niet zien.

Verstopt achter de voorste rij boeken in de kast vond ik een boek met de titel *Alcoholisme en het genetisch venster*. Zonder dat de vader het zag stopte ik het samen met de foto in mijn tas. *Mein Kampf* gaf ik aan hem. Ik vond twee stickerrollen met daarop goudomrande stickers:

J. D.
FILM & FOTOGRAFIE
HOORNESTRAAT 4
6824 ARNHEM

Ik stopte ze in mijn zak. De potloden, pennen en gummen nam ik ook mee, samen met alle lege schriften, notitieblokken, tabbladen, lege mappen, tape en plakband, een mini-nietmachine en alle andere kantoorpullen die ik kon vinden.

We hadden de hele nacht gefeest en een flink gat in de middag gedanst toen Gustav en ik wilden gaan, omdat Gustav de dag erna zijn motorrijexamen had. De sfeer was sowieso al aan het omslaan, de zon stond hoog boven de bomen, de gezichten werden bleker en de wallen dieper. Het leek alsof iedereen een bril droeg. Mijn lichaam was van rubber en alles zag er zacht en warm uit. Gustav opende nog een halve liter bier en blies het schuim eraf.

‘Kom eens langs bij de Knoop, ik sta daar sinds kort achter de bar.’

‘Is dat waar je zo goedkoop kan drinken?’

‘Ja, het is illegaal. Ze organiseren debatavonden, feestjes, van alles.’

Gustav stapte voorzichtig over een drempel heen, een kikker die vanuit de bosrand het pad opsprong hield ons in de gaten.

In 1994 werd ik in Nijmegen geboren in de slaapkamer van mijn ouders. De bevalling verliep zonder complicaties en was in twee uur voorbij. De slaapkamer van mijn ouders werd later mijn kamer en toen ik het huis uit ging werd mijn kamer de werkkamer van de moeder. De vader woonde toen al ergens anders. Gustav woonde in dezelfde straat als ik en we gingen naar dezelfde basisschool. Gustavs vader kwam uit Rusland en trouwde met een Nijmeegse vrouw: Gustavs moeder. Zijn vader was er niet meer.

Ik zag hoe ik Gustav een duw gaf waardoor hij van de trap af viel en zijn nek op de tegels brak. Een ambulance kwam, zijn moeder gilde naar me.

‘Waarom heb je dit gedaan? Ik haat je, ik haat je, ik haat je!’

Ik zag hoe ik seks had met zijn moeder, hoe ze me klaar pijpte en het sperma langs haar mond naar beneden liep.

Ik wenste Gustav en zijn moeder het allerbeste toe.

Naarmate ik de Knoop vaker bezocht begon ik mensen te herkennen. Hier kwamen mensen terug voor iets. Gustav werkte er drie keer per week en hoewel het café pas een jaar open was zat het er meestal vol. De eerste keer dat ik Ayla zag zat ze in haar eentje aan de bar. Gustav zag me staren en zei dat ik op haar af moest stappen. Dat durfde ik niet, dus liep hij naar haar toe en gaf haar een biertje, waarna ik hem naar mij zag wijzen. Ze keek me lachend aan en bedankte me met een korte wenk van haar hand. Gustav keek me grijnzend aan en toen Ayla niet keek stak hij een middelvinger naar me op terwijl hij zijn tong uitstak.

Lijst met dingen die opa verzameld had:

- Bureaulampen.
- Enveloppen. (Blanco maar ook van de Postbank, later die van de ING en de Rabobank, en de rode enveloppen waarin ik altijd mijn verjaardagsgeld kreeg.)
- Rekenmachines.
- (Goedkope) mobieltjes.
- Landkaarten.
- Artikelen over de Tweede Wereldoorlog.
- (Goedkope) horloges.
- Kantoorartikelen.
- Financiële administratie vanaf 1952, netjes verdeeld over bewaarmappen bijeengehouden door dikke elastieken.
- Zakboekje van de Koninklijke Nederlandsche Bond tot het Redden van Drenkelingen, internationale pas voor budosporten en een militair paspoort, alle drie van de vader. (Op één van de pasfoto's zag ik dat hij vroeger inderdaad blonde krullen had, net zoals ik en de moeder.)

Voor mijn tijd werden ze het gouden koppel genoemd. Ik stelde me ze voor in de zon, rokend op monumentale trappen ergens in Venetië. De vader met zijn analoge camera aan een groene band om zijn nek, bedenkend hoe hij het beste de mensen op het plein zou kunnen vastleggen (al zou hij het liefst een goede portretfoto maken van het meisje dat hij eerder die dag in een antiekzaak zag). De moeder met een schrift en haar metalen vulpen, schrijvend over wat ze al gedaan hadden en, in de kantlijn, een jaloerse notitie over het meisje, want ze had de vader wel gezien.

1, 2, 3, 4, 5.

1, 2, 3, 4, 5.

Het gas stond uit.

In de pauze op het schoolplein rende ik op Gustav af.

‘Ik moet je iets vertellen,’ fluisterde ik en ik nam hem mee naar de top van het klimrek zodat we alleen waren.

‘Wat dan?’ vroeg hij.

Ik vertelde hem wat ik had ontdekt: dat als je lang genoeg met je hand om je piemel op en neer gaat, je een heel lekker gevoel krijgt, alsof je in een hoge achtbaan opeens naar beneden gaat.

‘Niet,’ zei hij.

‘Wel, echt waar.’

‘Zoals in de Python?’

‘Ja, zoals in de Python.’

Als de ouders boodschappen deden, printte ik plaatjes van naakte vrouwen uit die ik in een kistje naast mijn bed verstopte. Al snel ontdekten Gustav en ik dat elkaar aftrekken lekkerder was dan als je het zelf deed. Wanneer we bij elkaar logeerden legden we de matrassen naast elkaar. Het liefst ging ik naar Gustav, want hij had een klein tv’tje op zijn zolderkamer en dan bleven we wakker tot de pornoreclames op kwamen. We deden het totdat de schaamte groter werd dan het genot.

Ayla zat in haar kamer met een glas wijn en we hadden net voor het eerst gezoend. Ik zou bij haar slapen. Ik ging naar het toilet en nadat ik geplast had keek ik naar mijn worstige penis. Kon ik wel een stijve krijgen? Ik trok mezelf af maar er gebeurde niks. Misschien moest ik een excuus bedenken om naar huis te gaan. Dat ik me niet goed voelde, een beetje ziek zelfs. Ja, ik kon maar beter naar huis gaan en dan zouden we de volgende keer wel bij elkaar slapen. Dat zou ik zeggen. Ik probeerde het nog een keer zonder bemoedigend resultaat. Ik waste mijn handen en gooide een plens water in mijn gezicht. Aan de andere kant, het was al laat, nu nog naar huis gaan zou ze misschien raar vinden.

Ayla keek me indringend aan. Op het midden van haar linkerwang zat een klein litteken. Ze kwam dichtbij en fluisterde iets in mijn oor wat ik niet verstond maar waarvan ik wist wat ze bedoelde. Mijn maag verkrampde, ik probeerde erop te reageren met een zelfverzekerd antwoord maar het enige dat mijn lippen verliet was een trillerig 'Ik ben wel moe, zeg.' De anatomieposter aan haar muur maakte me belachelijk, alsof alles het vanzelf zou moeten doen.

In 2003 kreeg ik van de vader een cassettebandje waarop hij de soundtrack van *The Pirates of the Caribbean* had opgenomen. Elke avond luisterde ik ernaar op de oude radio van mijn oom. Later wilde de moeder de muziek niet meer horen.

De moeder wilde verhuizen en probeerde haar huis steeds leger te maken. Eerst moest de vader weg, toen alle spullen.

1, 2, 3.

1, 2, 3.

De deur zat dicht.

Gustav was zichtbaar onder de indruk van mijn verzameling kurken. Ik had ze speciaal voor hem in rijen van twintig naast elkaar gelegd, het waren er 728.

'Ik ga door totdat ik een huis vol heb,' zei ik trots. Gustav pakte een kurk van de grond en rook eraan.

'Het stinkt een beetje.' Hij legde de kurk weer terug. Ik vond ze niet stinken, de geur deed me denken aan de zee en piraten.

'Hoe kom je aan zoveel kurken?'

'Gekregen van mijn vader.'

Ik had al meerdere malen flessenpost verstuurd en dan gebruikte ik een kurk uit mijn

verzameling voor op de fles. Vaak hielp de moeder me bij het schrijven van een brief. Meestal schreef ik naar een meisje en alle flessen gooide ik in de Waal. Van de moeder mocht dat niet te vaak, maar dan deed ik het stiekem toch. We woonden er vlakbij, in de benedenstad. Tijdens het buitenspelen kon ik er zo heen lopen. Eén keer schreef ik een brief aan God, ik vroeg waarom hij de moeder te weinig vrolijkheid gegeven had en of hij dat kon veranderen. Ik bedoelde serotonine, het woord dat de vader gebruikte als hij weer eens aan mij uitlegde waar de moeder last van had. Ik gooide de fles in de Waal en wachtte tot hij uit het zicht verdwenen was. Daarna rende ik naar huis en wachtte dagenlang enthousiast op een antwoord.

Rond mijn twaalfde gaf ik het op om ze te laten stoppen met roken. Op mijn zestiende interesseerde het me niet meer of ze dronken of niet. Ik begon zelf met roken en drinken.

De vader zei vaak: 'Ik kan hem de dingen toch niet kwalijk nemen die ik zelf óók doe?'

De moeder: 'Maar dan kunnen we dat kind nooit opvoeden.'

'Vanavond sluiten we af met een borrel op mijn ouders.'

De vader haalde vier flessen wijn uit de tas en zette die op tafel. Paco kwispelde en draaide enthousiast rondjes.

'Ja ja, en vlezebrokjes voor het hondje!'

De vader zette altijd een infantiele, raspende stem op wanneer hij tegen Paco sprak. Hij maakte een blikje open en zette het op de grond. Vervolgens keek hij voor zich uit en mompelde iets wat ik niet verstond. Paco schrokte zijn eten op, liep naar de hoek van de kamer en piste op het kleed.

'Oh, Paco, foei!' De vader haalde een rol wc-papier van het toilet en legde een aantal vellen op de natte plek. Ik vertelde hem dat ik bezig was met het schrijven van een verhaal.

'Waarover?' vroeg de vader en hij opende een fles wijn.

'Autobiografisch,' zei ik, 'vind je het erg als je erin voorkomt?'

'Dat ben ik wel van je moeder gewend.' Hij keek naar de geopende fles, wachtte even, en nam een slok.

De plantenkas huurde Gustav van een boer in Lent, met het geld dat hij aan zijn vaders erfenis had overgehouden. De kas had de grootte van een ruime kamer en bevond zich achter op het land van de boer. Hij had het ooit gebruikt als kweekkas maar sinds een paar jaar vond hij dat te veel werk. Gustav draaide een sjekkie en stak hem op. Het was lente en de zon scheen compromisloos op het dak. De ruiten in de kas waren beslagen.

‘Ik moet het hier beter laten luchten,’ zei hij.

Ik zweette behoorlijk, Gustav leek er geen last van te hebben. Hij streek met zijn vingers over zijn hoofd, we hadden zijn haar gemillimeterd. Hij deed zijn blouse uit en zette een raam op een kier. Zijn bleke borstkast stak wit af tegen al het groen in de kast. ‘Soorten sterven uit. Dat is jammer.’ Gustav strooide iets uit een klein kokertje bij de stam van een plant. Ik vroeg wat het was.

‘Roofmijt,’ zei hij, ‘die eten spintmijten op en daar hebben een aantal planten hier last van. Die zuigen langzaam alle voedingsstoffen uit het blad. Zie je dat kleine boompje?’

Ik knikte.

‘Een ginkgoboom, bevat een mogelijke middel tegen alzheimer. Prachtig toch? Of de alsem, een niet al te mooi plantje dat een belangrijke bron is voor een geneesmiddel dat bij malaria gebruikt wordt. Zonder kinaboom geen kinine, geen tonic en dus ook geen gin-tonic. Over alcohol gesproken, lust je wat?’

Gustav haalde twee biertjes uit een krat.

‘Ze zijn wel een beetje warm.’

Hij vertelde me van alles over zijn planten, elke maand werden het er meer. Ik had het vooral bloedheet, maar zijn enthousiasme was aanstekelijk.

‘Ik ga deze zomer paddo’s kweken, en dan gaan we trippen samen,’ zei hij.

⊙

1, 2, 3, 4, 5, het gas stond uit.

1, 2, 3, 1, 2, 3, de deur zat dicht.

Controleren: ramen, stekkerdozen, koffiezetapparaat, tostiapparaat en andere mogelijk brandgevaarlijke apparaten (eventueel verplaatsen naar het midden van de kamer).

⊙

Tussen de doornstruiken die de gemeente in de stadstuin aangelegd had was een opening groot genoeg voor een kind om doorheen te kruipen. Daar in het zand liepen mieren en met een hamer die we uit het berghok van de moeder gestolen hadden sloegen Gustav en ik ze de grond in. Als we raak sloegen krioelede de mier wild in het aangestampte zand. Uiteindelijk kwamen ze los en liepen ze verder. Soms waren ze dan mank. Soms waren ze dood. Dat was de eerste keer dat ik me sterker voelde dan iets anders.

De vader zat op de bovenste traptrede en stak een sigaret op, of ik er ook een wilde, maar ik hoefde niet. We hadden boodschappen gedaan voor onderweg. De vader moest die dag een geluidsinstallatie voor tolken opbouwen in hotel Zuiderduin in Egmond aan Zee en had gevraagd of ik kon helpen. Ik wilde de zee, die zich tegenover het hotel bevond, wel zien en had toegezegd. De vader droeg zijn huis- en autosleutels aan een felblauw koord om zijn nek, op dat koord stond “Eureka” geschreven. Het koord gaf hem iets kinderlijks. De vader drukte de half opgerookte sigaret uit op het beton en dacht na. Misschien over alle opgehoopte afwas in zijn woonkamer en op het aanrecht, of de tassen met lege flessen of ongewassen kleren, over de leeggegeten hondenvleesbakjes of de lekkende gootsteen, over de overlopende asbakken of een lamp die nog aanstond. Misschien over de komende werkdag, misschien over de moeder.

‘Nou, laten we gaan’ zei hij. We liepen naar zijn werkbusje, de lak van het bedrijfslogo begon af te bladderen.

Ik schrok wakker van een diep, brommend geluid. Het bromgeluid werd harder en zachter alsof een volumeknop open en dicht werd gedraaid. Langs de muur naast mijn bed liep de ijzeren behuizing waar alle elektriciteitskabels in zaten. Ik zette er weleens een beker of asbak op. Kwam het geluid daarvandaan? Hoe meer ik me erop concentreerde hoe beter ik de elektriciteit hoorde. *BZZZZZZ*. Ik voelde de straling ervan door mijn lichaam trekken. Misschien gingen er duizenden cellen kapot en ontstonden er overal tumoren.

Ik ging rechtop zitten en bekeek mijn kamer, het voormalige klaslokaal strekte zich voor mij uit. Op de grond stond een stapel vieze borden met wat bestek en een pan met overgebleven bruine bonen. De schaduw van mijn amper gebruikte gitaar in de hoek leek op een kleine, hurkende giraffe. Mijn kaken stonden op elkaar geklemd en ik had klamme handen. Ik somde dingen op die ik morgen zou doen: de weekendkrant uitlezen, breinaalden kopen, minstens duizend woorden schrijven en verder lezen in *In Europa* van Geert Mak.

Misschien lag de moeder nu wel dood in bed. Misschien lag ze nu in haar eigen urine en uitwerpselen en niemand die het zou merken. Misschien was ze van de trap gevallen en had ze haar heup of benen gebroken. Misschien was ze uitgegleden over het water dat ik laatst in de keuken gemorst had en vergeten was schoon te maken. Ik zag haar liggen in een plas bloed omdat ze met haar hoofd precies tegen de hoek van de tafel was gevallen. Misschien moest ik haar even bellen. Nee. Een vreselijke onrust jaagde door me heen. Ik

wilde dingen doen. Gustav lag dertig meter verderop in zijn kamer. Misschien wilde hij wel een biertje met me drinken. Nee. Naast het bed stond een halfvolle kop thee, ik nam een slok. Ik zette een podcast op en probeerde de elektriciteit te negeren.

We kregen de sleutels en hoefden alleen nog maar onze handtekeningen op het contract te zetten.

‘Omdat de bedrading in het pand verouderd is mogen jullie officieel geen gebruik maken van de douches.’

We keken de antikraakmedewerker aan.

‘Dus we mogen niet douchen?’ vroeg Gustav. De man lachte.

‘Jawel, natuurlijk wel, alleen officieel mag het niet. Dus als er iets gebeurt, zijn wij niet aansprakelijk. Maar jullie kunnen gewoon douchen, in principe is het veilig genoeg.’

We keken elkaar even aan en zetten onze handtekening. Een hele school voor ons alleen. Later las ik op internet dat de organisatie een keer aangeklaagd is omdat in één van hun panden een meisje was geëlectrocuteerd tijdens het douchen. Haar vriend had de deur ingetrapt en vond haar smeulende lichaam op de vloer.

- Chinees leren. (Als ik het Mandarijn kan lezen, kom ik ook een eind in andere Aziatische talen die daaruit voortgekomen zijn, dus het is het handigst om daar te beginnen.)

- Spatader aan linkerkant van balzak laten controleren.

- Huis op asbest laten controleren.

- Alle verzamelde kranten doorbladeren en goede plaatjes uitknippen en opplakken.

Zondagen waren de enige momenten dat we met zijn drieën aten. Ik hield van het zondags ontbijt, al was dat altijd pas laat in de middag. Mijn ouders deden niet aan ‘s ochtends. Het was half drie en de vader zette twee Lidl-tassen op de houten keukentafel. Ik reed met een kleine speelgoedauto over de rand van mijn bord.

De vorige avond was de vader dronken van de kroeg thuisgekomen. Hij was zijn sleutels vergeten en stond midden in de nacht in de straat te schreeuwen en tegen de verkeerde

deur aan te trappen. Ik werd er wakker van, deed de deur open en riep hem naar binnen. Voor de deur nam de vader zijn hoed af en maakte een buiging voor me.

‘Merci,’ zei hij. Hij liet me drie keer zien hoe je een goede Franse buiging maakt voordat hij naar binnen kwam.

‘We hebben croissants, warme broodjes, chocoladevlokken, en melk voor in de thee. En als toetje een appelflap,’ zei de vader.

De moeder keek naar mij, en ik keek op mijn beurt naar de vader die de boodschappentassen uitpakte. Uit de oude radio klonk klassieke muziek. De moeder en de vader gaven elkaar een omhelzing, of eigenlijk gaf de vader de moeder een omhelzing.

‘Je ouders houden heel veel van elkaar, je moeder is de mooiste vrouw ter wereld en wij blijven voor altijd samen,’ zei hij.

De vader drukte de moeder nog wat dichter tegen zich aan. Ik rende naar ze toe, alles was altijd beter na een familieknuffel.

Ik aaide de draak op tafel over zijn kop. Ik vroeg mijn moeder waar draken vandaan komen. Ze zei dat draken niet bestaan. Dat vond ik gek. De moeder schonk een kop thee voor me in en legde een croissant op mijn bord terwijl ze de draak voorzichtig vermeed. De bel ging. ‘Gustav!’ riep ik en ik rende naar de deur.

Het boek lag al dagen opengeslagen op mijn bureau. *A History of Western Society*. Ruim duizend pagina's lang en toch slechts een samenvatting. Ik hield van samenvattingen. Zoveel werelden om te bevatten. Je kan je leven wijden aan het allerkleinste of het allergrootste en nog bevat je het niet volledig. Cellen, atomen, quarks, leptonen: hoe kleiner het wordt, hoe groter de rest.

Ik vroeg me af of Gustav het al uit had. Vorige week zat hij me tijdens het college uitgebreid te vertellen over de floppydisk die hij in een doos op zolder gevonden had. Het was van zijn vader geweest, en hij dacht dat zijn dagboek erop zou staan. Gustav werd altijd blij als hij dingen van zijn vader terugvond, hij had meteen een floppydisk reader besteld.

‘Eigenlijk heb ik jouw hele jeugd gemist, door die rotpillen.’ De moeder keek me niet aan terwijl ze dat zei, in plaats daarvan keek ze naar een foto van mij met een gele regenjas aan en een wond op mijn neus en voorhoofd. Ik moest een jaar of vier zijn geweest en was tegen een boom aangerend. Ik had een grote glimlach en een snotneus.

‘En er zijn zo weinig foto's, je vader maakt ze gewoon niet meer.’ Ze zat in haar versleten

schrijfjas, een vaal geworden blauw jack met kleurrijke poppetjes erop.

‘Ik heb Xanax van de dokter gekregen, ken je dat?’

‘Ja dat ken ik.’

‘Ik durf het niet te slikken.’

De moeder stak een sigaret op. De grijze lokken tussen haar blonde haar gaven de moeder iets nobels, zilver en goud, maar haar gezicht begon oud te worden en ze zag er moe uit.

‘Ik doe wel een pilletje met je mee.’

1, 2, 3, 4, 5.

1, 2, 3, 4, 5.

Het gas stond uit.

Ik wenste Gustav het allerbeste toe.

Ik wenste Ayla het allerbeste toe. Ik wenste iedereen het allerbeste toe.

De vader zat op de grond naast de kapotte afwasmachine in de keuken van de moeder. Ik kwam net terug van een logeerpartijtje en was thuis afgezet. De vader had in iedere hand een broodmes en toen ik binnenkwam sloeg hij ze fanatiek tegen elkaar aan. Ik vroeg wat hij aan het doen was en hij vertelde me over een witte stad en orcs, over een groot alziend oog en nog een keer over orcs.

‘Een *massale* film, die ga ik je laten zien!’ Hij hakkelde een beetje.

Ik kon de moeder niet vinden en was moe dus ik ging in de woonkamer tv kijken. Ik hoopte dat de vader zichzelf niet zou bezeren.

Ik gaf *Alcoholisme en het genetisch venster* aan Gustav. Ik zei dat ik het bij mijn grootouders gevonden had, ‘dus ze waren er al die tijd toch mee bezig.’

Gustav bladerde er wat doorheen, ‘nou, dan ben jij genetisch gezien wel mooi de lul hè.’

‘Anders jij wel,’ zei ik en Gustav gaf me een klap op mijn arm.

‘Auw, waarom zo tyfushard, hoerenjong!’

‘Hou je bek.’
‘Ben jij al begonnen met je scriptie?’
‘Dat heb ik je toch gezegd.’
‘Wat dan?’
‘Over Mjür.’
‘Mjür?’

De skeletten van de marktkraampjes werd door mannen in grote slobbertruien opgebouwd. Ik sliep bij de vader op de Burchtstraat. Het felle, witte licht van de straatlantaarn gleed langs de luxaflex naar binnen. In de podcast die ik luisterde vertelde een professor over de interpretatie van verhalen in religies en mythen en de waarheden die ze bevatten. De zondeval, voor hem, was niet dat Eva van de appel at, maar dat Adam haar meteen tegenover God verloochende. Diezelfde professor had in een andere podcast gesproken over de nazi's. De meeste mensen zeggen dat ze nooit dezelfde daden als de nazi's zouden begaan, maar, zei de professor, de meeste mensen begrijpen de processen die erachter zaten helemaal niet. Om die te begrijpen, moet je eerst erkennen dat je zelf tot groot kwaad in staat bent, dat er een monster in je zit.

Met de duim en wijsvinger van mijn linkerhand tilde ik mijn ooglid op en met mijn rechterhand haalde ik voorzichtig mijn oog uit zijn kas. Warm bloed droop langs mijn gezicht naar beneden en viel op het bed. De zenuwdraden knipte ik door met een schaar.

Ik drukte mijn handen tegen mijn gesloten ogen aan. Ademende rustig in, uit. Weer zag ik hoe ik mijn eigen ogen eruit haalde en de zenuwdraden doorknipte. Voorzichtig masseerde ik de huid op mijn ogen. Ik probeerde aan Ayla te denken. Op de wc dronk ik water en ik zette nog een podcast op in de hoop dat de stemmen de beelden zouden verdrijven. Op straat reed een scooter voorbij.

Sinds mijn ouders uit elkaar zijn en het gezin ook voor de buitenwereld kapot is, kunnen we vanuit die positie verder: wij zijn een gebroken gezin, maar wij houden van elkaar. Die oprechtheid ben ik gaan waarderen.

- Erop letten dat ik mijn schouders laat hangen en rechtop loop.
- Plan schrijven om de school van de gemeente over te nemen.
- Kort verhaal schrijven over een ruimteschip dat al honderden jaren onderweg is naar een nieuwe planeet. Op het schip is een generatie is opgegroeid die geen andere wereld meer kent behalve die van het ruimteschip waarop ze leven.
- Gitaar en piano leren spelen.

⊙

‘Gadverdamme.’

In de verte hoorde ik Ayla brabbelen. Ik draaide me langzaam om, nog half in een droom.

‘Laurens.’

‘Wat?’

‘Het bed, lief. Bah.’ Ze stapte over mij heen het bed uit.

‘Wat is er nou?’

Achter mijn linkeroog zat een aanhoudende steek en mijn hoofd leek gevuld met rollende stenen. Ayla keek me aan, haar haren zaten om haar gezicht heen geplakt.

‘Het bed is weer nat.’

Ik pakte een stuk van de deken en rook eraan.

‘Maar ik ruik op zich geen pis.’

‘Laurens, het is geen zweet.’

‘Maar hoe kan dit?’

‘Ja, weet ik veel, heb je geplast voordat je ging slapen?’

‘Weet ik niet?’

‘Kan je je nog iets herinneren?’

‘Ja, het meeste wel geloof ik.’

We waren gisteravond naar de Knoop geweest. Gustav stond achter de bar en we hoefden maar de helft af te rekenen. Toen de laatste gasten weg waren sloot hij het café en was alle drank gratis. Gustav had ruim zes Duvels op en begon toen nog aan een flink glas whisky. Eerst vertelde hij over zijn vader, later gooide hij zijn fiets, die volgens hem niet meer werkte, van een trap af.

‘Nou, misschien is het ook wel stress,’ zei Ayla.

‘Ja, misschien wel.’

‘Ik ga douchen,’ zei ze en ze liep naar boven.

Ik pakte de lakens van het bed, haalde het beddengoed van de matras en gooide alles bij de was. De matras zette ik tegen de muur zodat hij kon drogen. Terwijl ik richting de douche liep herinnerde ik me vaag dat ik vorige week over de salontafel heen gezeken had. Toen ik wakker werd was de hele tafel nat, maar ook toen rook ik geen pis en ik was ervan uitgegaan dat het omgegooid water was.

Ik hoorde het geluid van de douche en ik zag Ayla gesmolten onder de straal liggen. Ik wenste haar het allerbeste toe, ik wenste haar het allerbeste toe, wat haar zou overkomen moest mij ook overkomen en als ze geëlektrocuteerd zou worden dan ik ook.

Het is meestal sterker dan een persoon. Je zou het kunnen omschrijven als een vreselijke jeuk die je niet kunt negeren waardoor je gaat krabben. Het krabben wordt steeds uitgebreider, steeds intensiever, steeds grondiger maar de jeuk wordt alleen maar erger.

‘Laurens, *Laurens*. Ze wist niet waar ze het over had...’

‘Ja, maar-’

‘Die vrouw vergeleek me met Hitler, *Hitler*! Een van de grootste moordenaars uit de twintigste eeuw.’

‘Ja.’

‘En toen zei ik niks meer, ik keek haar alleen maar aan. Ze vroeg waar ik naar keek en toen zei ik: “Ik constateer dat jij geen tietjes hebt.” *En toen was de wereld te klein*, Laurens. Toen was ze boos. Wat was ze ongelooflijk verontwaardigd. Dat mens was het perspectief volledig kwijt, mij uitmaken voor Hitler, Laurens... Als ik een nazi was geweest, ja?’

‘Ja, ik luister.’ Hij had dronken zijn oogpotlood bijgetekend waardoor er onder zijn rechteroog een grove streep naar beneden liep.

‘Dan had ze dat nooit durven zeggen, want dan had ik haar doodgemaakt. *An appeaser is one who feeds a crocodile, hoping it will eat him last*. Weet je wie dat zei?’

‘Winston Churchill.’

‘Juist. Winston Churchill, en dat is de linkse kerk, dat zijn appeasers.’

‘Oké. Maar pap, ik ga slapen.’

‘Dat is toch van de zotte, Laurens? De wereld is echt gek geworden.’

‘Pap, ik moet slapen, we hebben het er nog wel over.’

‘Als het huis van mijn ouders is verkocht en het geld binnen is dan gaan we er hier een paleisje van maken, jongen. Het komt allemaal goed.’

De vader had het vooral tegen zichzelf.

In bed hoorde ik de filmmuziek van *The Mission* op vol volume vanuit de vaders kamer de gang op dreunen. Ik vroeg me af met wie hij dat gesprek had gehad, of dat het, zoals veel andere verhalen, een fantasie was, een mogelijk scenario dat had kunnen gebeuren. De grens tussen echt en nep vond de vader niet zo belangrijk.

Ik wenste iedereen het allerbeste toe.

Ik wenste Ayla het allerbeste toe, wat als ze kanker kreeg? Wat als Gustav kanker kreeg? Ik wenste haar het allerbeste toe en ik wenste Gustav het allerbeste toe.

Wat als ik een glas tegen de muur stukgooide en een splinter in Ayla's oog schoot? Ik wenste haar het allerbeste toe. Wat als ik met een mes haar gezicht eraf zou halen? Ik hoopte dat als haar iets overkwam, het ook bij mij gebeurde.

De vader lag beneden aan de trap. 'Kut kut kut, mijn knie, Laurens, LAURENS? Kom hier! Help me. Klote.'

Ik keek naar beneden en fluisterde 'nee.' Het is je eigen schuld het is je eigen schuld!

Met grote sprongen bewoog ik door de virtuele, stille stad in Google Maps. Ik stelde me een leven voor in Dublin. Een onrust bekreep me. Zoveel verschillende levens. Elk land is anders, elke stad, elk dorp, elke straat, elk huis. De gedachte vermoeide me. Sommige kleine straatjes kon ik niet in. Ergens aan de rand van het centrum zou de bar kunnen komen, in een pand met een binnenplaats. We zouden er recht boven kunnen wonen. Het zou een plek zijn waar dingen gebeuren, een plek waar je het gevoel hebt deel te zijn van iets.

AYLA: 'Bottumoren komen vooral voor tussen de vijf en vijfentwintig jaar of tussen de vijftig en zeventig jaar. Het is meestal een ziekte bij jonge mensen en het heeft vaak een slechte prognose. Idiopathische longfibrose is een ziekte waarbij er fibrose optreedt in je longen. Dus dat betekent dat het allemaal steeds stroever wordt tot je uiteindelijk niet meer kunt ademen. Het is idiopathisch, dus het heeft totaal geen reden en ze kunnen er ook niks aan doen. Het maakt weinig uit of je wel of niet hebt gerookt. Als je verschillende scans vergelijkt, zie je de longen steeds witter worden.'

LAURENS: 'Lief, ik hoef niet voortdurend te horen waaraan we allemaal wel niet dood kunnen gaan.'

AYLA: 'Maar ik moet het allemaal leren voor maandag, en het uitspreken werkt voor mij beter. Dat ik het een beetje aan je vertel.'

LAURENS: 'Ja maar ik luister niet en je lult het gewoon tegen me aan, ik wil het ook helemaal niet weten.'

AYLA: 'Je hoeft niet te luisteren, ik zeg het gewoon hardop.'

LAURENS: 'Maar schat, ik word paranoïde van al die informatie. Ik wil helemaal niet weten dat ik overal botkanker kan krijgen, of dat mijn longen kunnen verstenen.'

AYLA: 'Dat er fibrose optreedt.'

LAURENS: 'Ja, dat, en laatst had je het over allemaal ziektes en ik blijf dan achter al die informatie haken en dan word ik obsessief. Jij bent een open gat naar de hypochondrische hel, weet je dat?'

AYLA: 'Of wat ik ook naar vind, is dat er bij hersenbloedingen waarbij de druk in het hoofd te groot blijkt een stuk schedel wordt verwijderd. Dat stuk schedel moet er dan ook een hele tijd af blijven, dus loop je met een groot gat in je schedel rond, en dan moet je een helm op om je hersenen te beschermen.'

LAURENS: 'Nu ben je me gewoon aan het pesten.'

AYLA: 'Kom, geef me eens een kus.'

De moeder hing de kleren op aan het wasrek. Ik stond naast haar met een kop thee en twee boeken die ik geleend had en terug kwam brengen. Ik vertelde haar over een feestje van vorige week, omdat ik een grappig verhaal over Gustav wilde delen, maar het viel verkeerd.

'Ik snap het niet, al die kutpillen die ik moet slikken nemen jullie gewoon vrijwillig.'

Ik nam nog een slok en zei niks.

'Dan zitten jullie een beetje te slikken, of te snuiven, en dan daarna dagenlang depressief zijn.' De moeder hing de laatste blouse aan het wasrek.

'Nou, zoveel drugs gebruiken we niet.'

'Ja, het zal wel. Als je je studie maar afmaakt, en waag het niet om Ayla in je gebruik mee te trekken.'

Ik wilde haar zeggen dat Ayla mijn marionet niet was en dat ze gewoon zelf met haar vriendinnen drugs nam, maar ik liet het maar.

‘Hier,’ zei de vader en hij zette een bord witte bonen in tomatensaus op mijn bureau. ‘Dit is je avondeten. Och, kijk mij nou toch, ik ben het bestek vergeten! We moeten het even zuinig aan doen, maar zodra de inkomsten binnenkomen krijg je alles van me. Wacht, ik ga je bestek halen.’

‘Maar overal gebeuren toch dingen? Ik bedoel, wat maakt jouw bar dan anders? Hoe weet je dat er kunstenaars en schrijvers zullen komen?’ Gustav tapte een biertje en zette het voor me neer. Ik nam een slok.

‘Nou, de drank is er goedkoper omdat ik geen winstmaximalisatie wil nastreven.’

‘Een beetje zoals hier, dus?’ Gustav lachte. ‘En hoe voorkom je dat je niet weggeconcentreerd wordt door een groter bedrijf? In Amsterdam bijvoorbeeld, elke keer dat de Coffeecompany een nieuwe vestiging opent maken ze de koffie eerst spotgoedkoop. Dat doen ze net zolang totdat alle kleine concurrenten verdwenen zijn en dan verhogen ze de koffieprijzen weer.’

‘Hoe doen jullie dat bij de Knoop dan?’

‘Illegaal zijn, denk ik. Maar voordat je een bar opent, first things first, hoe is het met je verhaal?’

‘Mwah.’ ‘Schrijf je nog steeds autobiografisch?’

‘Ja.’

‘En je sciencefictionverhaal dan? Daar loop je toch ook al jaren mee rond, waar ging het ook alweer over?’

‘Doe mij nog maar een biertje.’

Er kwam een meisje de bar in gelopen, ze droeg een grijze wollen jurk strak om haar lijf gespannen en ze liep meteen naar de bar om een bestelling door te geven. Daarna spoot ze twee shots zoutoplossing haar neusgaten in. Ze snoof alles zo ver mogelijk naar binnen en met een biertje liep ze naar een tafeltje achterin. Gustav zag me kijken en moest een beetje lachen.

‘Amy, een bloedmooie meid maar ze is volgens mij een beetje verslaafd aan dat spul.’ We keken allebei hoe ze ging zitten en haar benen over elkaar kruiste en nog een keer haar neusgaten bestoof.

Ik hoorde de moeder boven schreeuwen en sloop naar de woonkamer. Daar pakte ik de telefoon op en hoorde ik ze ruziën.

‘Je bent een kutwif.’

‘Je bent dronken.’

‘Een goor, dik, kutwif. Trut!’

Ik legde de telefoon neer en rende naar boven, waar de moeder net zelf de andere telefoon op de haak smet. Ze keek me aan en begon te huilen. Ze zei wat voor een klootzak de vader was en begon nog harder te huilen. Ik gaf haar een omhelzing.

‘Papa is gewoon een klootzak!’ zei ik met gespeelde felheid.

‘Nee, nee dat moet je niet zeggen,’ de moeder wreef de tranen uit haar ogen. ‘Hè godverdomme.’

Ik rende naar mijn kamer en pakte twee van wc-papier gemaakte spoken uit de doos onder mijn bed. Op het bovenste vel zat een gezicht dat ik erin gescheurd had. Met de twee spoken liep ik terug naar boven en ik legde ze op het bureau van de moeder. Eén werd vochtig door het gemorste bier dat op de tafel lag. Dat vond ik jammer, maar ik zei tegen de moeder dat deze twee spoken haar zouden beschermen. Ze kroelde me door mijn haren en bedankte me.

‘Kom, je moet slapen,’ zei ze.

Apathisch klikte ik het incognitovenster van Google weg, waardoor het Word-bestand met daarin mijn verhaal weer tevoorschijn kwam. Het was donker buiten en zoals altijd na het kijken van porno bleef ik achter met een gemengd gevoel van voldoening en schaamte. De volgespoten wc-papiertjes gooide ik in de vuilniszak, ik waste kort mijn handen en ging weer achter mijn bureau zitten. Wat ik meestal kijk is willekeur. Nu kwam ik uit op *whores & cumbuckets*. Van overdreven heftige of vrouwonvriendelijke porno probeer ik weg te blijven, maar porno is wel als een put waarin je de emmer steeds dieper moet laten zakken om bij het water te komen.

Misschien moest ik met schrijven stoppen en iets anders proberen. Houthakken bijvoorbeeld. Ik overwoog om naar Gustavs kamer te lopen om hem wat fragmenten voor te lezen, maar bedacht me dat hij aan het werk was. Ik pakte mijn jas en ging naar de Knoop.

Ik vind het moeilijk om een naam te kiezen.
Ik weet niet goed wie ik moet zijn.

‘Wie wil mij nu nog? Ik ben een oude man, ik heb niets meer te bieden. Ik heb dit werk nog, maar zodra mijn knieën ermee ophouden? En een nieuwe vrouw? Neen. Dan moet ik alles opnieuw doen, dat kán helemaal niet. Daar heb ik ook helemaal geen zin in. Bovendien, dan kan ik niet meer mijn gang gaan.’ De vader frunnikte aan het kunstgebit in zijn mond. In de kast achter hem stond zijn verzameling boeken beschermd achter glas. Zijn oudste boek was een bijbel gedrukt tijdens de Franse Revolutie, daar was hij heel trots op. Daarboven stonden zijn oude fotocamera’s. Hij bood me een sigaret aan en ik opende een biertje.

‘Komt er nog iemand vanavond? Gustav, of Ayla?’ vroeg hij terwijl Paco gromde naar een bus die buiten voorbijreed.

- Namen van interessante schrijvers en kunstenaars noteren.
- Alle interessante artikelen die ik lees uitknippen of printen en in mappen stoppen.
- Me verder verdiepen in verschillende religies.
- Uitzoeken hoe je een succesvolle bar runt.

Ik zag de sterren, de patronen in het donker en de openslaande bloemen op de vloer tijdens het plassen in de wc, de kleuren, de verwondering maar ook het kaarsvet dat van de muren droop, alles dat smolt en verging en tenslotte vergat ik bijna wie ik was. Omdat Gustav te kort geleden getript had was het effect deze keer minder sterk bij hem. Hij was op de bank in slaap gevallen, naast hem op het bijzettafeltje lag zijn rokende sigaret in de asbak. Ik was bang mezelf te verliezen. Ik rende naar mijn kamer en begon spullen te verzamelen waardoor ik zou onthouden wie ik was. Ik pakte mijn vulpen en legde die voor me op de grond, maar hij viel vrijwel meteen in een groot zwart gat. Mijn hart ging te snel, ik riep Gustav maar die hoorde me niet.

‘Gustav!’ probeerde ik nog eens en toen spuugde de vloer mijn pen weer uit. Ik verzamelde nog meer voorwerpen: een gehaakt touwtje, een foto van Ayla en mij, een paar geprinte verhalen die ik geschreven had, een kamerplant gekregen van Gustav en een map met daarin alle ideeën voor *de naamloze mensen*, een project waar Gustav en ik mee bezig waren. Daarna hield ik op. Ik twijfelde wat er nog meer bij moest. Ik zei hardop: ‘Mijn naam is Laurens en ik studeer geschiedenis, ik woon in een huis met Gustav, ik wil schrijven en...’

Verder kwam ik niet. Elke keer dat ik mijn ogen sloot was ik in een heelaal gevuld met patronen en lichtjes. Ik kroop in bed en trok de deken over me heen. Ik werd opgeslokt.

Ik zag mezelf liggen en uit elkaar spatten en opeens stond ik op een witte vlakke het uitzicht eindeloos maar er was niets te zien boven mij lag de lucht als een zwart laken over het plateau heen de leegte als er zoiets bestaat zag er zo uit het enige geluid was dat van mijn kloppende hart en mijn ademhaling in de verte zag ik de moeder gebroken robotvogels bij elkaar vegen maar ze bleven maar uit de lucht vallen en ik wilde naar de moeder toe rennen om haar te helpen maar dat lukte me niet aan de horizon stond het breekpunt tussen wit en zwart maar hoever ik ook liep ik kwam er niet dichterbij ik probeerde te herinneren waar dit begonnen was maar ook dat lukte me niet misschien had dit altijd bestaan en zou het nooit ophouden te bestaan geen begin of einde nooit een moment dat je kunt aanwijzen en zeggen hier begon het geen oerknalmoment en alles begon weer te smelten en ik stapte uit mijn gezicht en mijn verschillende rollen liet ik vallen ik zag de aarde met daarop mensen en het voorbijgaan van de tijd ontelbare mensen ik probeerde ze te tellen- 'Hee, Laurens.'

Gustav stond naast mijn bed, om zijn hoofd scheen de zon en het licht ervan was zo fel dat ik mijn ogen moest dichtknijpen.

'Drink dit, is goed voor je.'

Het was suikerwater.

'Ik dacht dat ik helemaal niks meer zou merken, maar net op de bank sprak de lamp tegen me.'

'Wat dan,' vroeg ik, nog steeds met mijn ogen gesloten. Het suikerwater smaakte smerig.

'Iets met kleuren,' zei Gustav, 'en doorzettingsvermogen.'

Soms kroop ik naar de rand van het dak op mijn vaders flat en keek ik naar alle mensen in de straat beneden. Ik observeerde ze. Mensen met kinderwagens, mensen met fietsen, mensen met haast en mensen die in hun telefoon verzonken rondliepen. Ik probeerde ze te tellen zoals de sneeuwvlokken of regendruppels op de ruiten vroeger in de auto.

Het appartement van de vader was destijds heel goedkoop geweest omdat het naast een bouwput stond. De vader schilderde het huis totdat de verf of de motivatie om te schilderen op was. Ik wilde weten waarom hij ergens anders ging wonen. Hij vertelde me dat de hele straat, van het huis van de moeder tot aan het zijne, eigenlijk van ons was. Het hoorde allemaal bij ons huis, maar anderen mensen mochten er gebruik van maken. De vader vroeg of ik dat ook goed vond, ik zei van wel.

'Mama en papa houden ontzettend veel van elkaar, als je dat maar weet.'

Het was tien minuten lopen, ik sliep vaak in zijn huis en hij kwam steeds minder bij de moeder.

‘Luister, ballen hebben betekent lef hebben, en wel om de reden dat je je kwetsbaarheid aan de buitenkant draagt. Snap je? Je durft je kwetsbaarheid te tonen, dus je hebt lef, dat vergt moed, dus daarom. Het heeft niets met man-zijn te maken.’ Gustav was al tien minuten bezig met een monoloog tegenover mij en Ayla. ‘Het is heus niet zo makkelijk om ballen te tonen, maar vrouwen kunnen dat dus net zo goed. Wat ik bedoel te zeggen is dat er niks mis met die uitspraak, het is geen patriarchale taal.’

‘Misschien als je het zo bekijkt niet, maar “je moet kut hebben” vind ik ook best goed klinken,’ zei Ayla.

‘Ja, ja, nee, dat is ook zo, dat is ook zo, maar het gaat om de beeldspraak.’ Gustav stond op om nog een biertje uit de koelkast te halen, bij de deur draaide hij zich om. ‘Iemand anders?’

Ayla en ik zeiden ja. Toen hij zich omdraaide en de gang op rende kroop ik voorover -we zaten op de grond- en gaf Ayla een kus.

‘Ik heb een jongen ontmoet,’ zei ze.

‘Oh?’

‘Van de studie, ik ben bij hem blijven slapen. Vind je dat erg?’

‘Heb je het leuk gehad?’

‘Ja.’

‘Heb je iets gedaan?’

‘Ja, maar geen seks.’

‘Houd je nog van me?’

‘Ja.’

‘Dan is het goed.’

Gustav kwam terug de kamer in. ‘Lieve vogels van me, ik heb een plan voor vanavond. Het gaat stormen vannacht.’ Ayla en ik keken hem aan. ‘Laten we met alle drank naar de kas gaan en daar slapen. We nemen mijn luchtbed mee en dan kunnen we naar het onweer kijken.’

Dat leek ons wel wat, we pakten onze jassen en stopten alle drank in een tas. Gustav wilde op de motor gaan maar ik overtuigde hem ervan dat hij zijn fiets moest pakken. Ik nam Ayla achterop. Ze stopte haar koude handen onder mijn shirt en drukte ze tegen mijn buik. Ik spande mijn buik aan en ging harder fietsen.

- Contact houden met vrienden en familie (meer mailen).
- Gesprekken met Ayla en Gustav opnemen en transcriberen.
- Dagboek goed bijhouden.
- Meer noteren.
- Beter, gerichter en helderder spreken en schrijven.
- Stoppen met:
Tijd verdoen op internet;
Te veel slapen;
Te veel drinken;
Te veel met kanker schelden.

Sinds haar laatste paniekaanval wilde de moeder geen koffie meer drinken. De koffie die nog in de pot zat maakte ik, elke keer dat ik er kwam, langzaam op.

‘Op wat voor een manier poets jij je tanden?’ De moeder vroeg het net voordat ik haar kamer uitgelopen was.

‘Hoe bedoel je?’

‘Ik krijg het niet meer voor elkaar om zonder te knoeien mijn tanden te poetsen.’ De moeder had een wat verward, onzeker gezicht.

‘Gewoon heen en weer bewegen en kleine rondjes draaien, veel spugen.’

De moeder durfde niet meer naar de tandarts te gaan. In de winter sliep ze zoveel mogelijk, in de zomer werkte ze in de tuin.

‘Trouwens, mam. Gustav heeft nu zijn eigen kas, in Lent. Misschien kan je hem een keer helpen.’

‘Oh, wat leuk.’

‘Kom je een keer langs?’

‘Ja, dat zal ik doen,’ zei de moeder. Maar ik wist dat het er waarschijnlijk nooit van zou komen.

Ik snoof een lijntje speed op en lag half op de dunne matras van de vader, half op de grond. Een bed had de vader niet en hij zat altijd in kleermakerszit op zijn matras tegen de kast aan. De klok tegenover me aan de muur gaf half negen ‘s ochtends aan. Gustav pakte het schaalte terug en snoof zelf ook een lijntje op. Het was niet veel. De vader zat erbij met een fles wijn en een sigaret. Paco kwam naar mijn hoofd gelopen, likte mij over mijn gezicht en begon te kwispelen. Daarna liet hij zichzelf op zijn rugje vallen, een uitnodiging om hem over zijn buik te kroelen.

‘Pap, mag ik misschien nog één sigaretje van je?’

‘Ja natuurlijk,’ zei hij, ‘natuurlijk mag je dat.’

Ik rookte liggend op de grond en keek hoe de rook naar het plafond kronkelde. De vader praatte met Gustav over de moeder, daarna over psychologie en weer later over de naamloze mensen.

‘Nou,’ zei de vader, ‘dan ga ik achter de knoppen staan, Laurens gaat voordragen en dan ga jij gitaar spelen.’

Mijn oma vroeg waarom ik niet wilde vertellen wat er aan de hand was.

‘Dan vind je me vies,’ zei ik. Oma zat gehurkt naast me. Haar witte haren zaten netjes met spelden op haar hoofd gebonden. Ik had eens aan opa gevraagd waarom oma zulke mooie witte haren had, volgens hem kwam dat door de oorlog. Hij zei dat ik er maar niets over tegen oma moest zeggen.

‘Natuurlijk vind ik dat niet,’ zei oma.

‘Jawel,’ ik keek haar niet aan en hield mijn plastic boog stevig vast. Ik had tien lege blikjes in de kast opgesteld en ik wilde weer verder gaan met schieten.

‘Heb je een beetje heimwee?’

‘Nee.’ Nog steeds keek ik haar niet aan.

Opa zat te telefoneren. ‘Ja, die staat hier. Je krijgt veel liefs van je pa,’ zei hij tegen me. Voordat ik iets terug kon zeggen ging hij verder met praten. Opa had een grote kale plek op zijn hoofd, net als de vader maar die bedekte hem met een zelfgemaakt toupetje. Oma aaide me over mijn hoofd.

‘Wil je verder met pijl- en boogschieten?’

Ik knikte. Ze kroelde nog eens door mijn haren en liep weer terug naar haar stoel. *Opnieuw zag ik hoe ik met oma in bed lag en over haar tepel likte.* Ik gooide mijn boog zo hard mogelijk tegen de kast aan en alle blikjes vielen om. Mijn oma schrok ervan en werd boos.

De moeder liet me een gouden zegelring zien. ‘Van mijn moeder gekregen, met ons oude familiewapen erop. Hij stamt uit een tijd dat er nog geld was.’

Ik probeerde de ring om een van mijn vingers voor te stellen. Prachtige talisman, en het was een van de laatste stukken goud die de moeder nog niet verkocht had aan de juwelier in de Burchtstraat.

De lijst met dingen die de moeder niet durfde groeide.

Ayla lag naast me op het dak van de flat. Mijn rechterhand lag onder mijn stuitje en met mijn linker had ik de hare vast.

‘Ik weet dat het niet klopt, maar als jij seks zou hebben met iemand anders dan heb ik vooral het gevoel dat je geneukt wordt, terwijl ik het bij mijzelf meer zie als seks hebben.’

‘Dat snap ik wel.’

‘Ja? Maar het slaat nergens op.’

‘Ja,’ ze kneep twee keer kort in mijn hand. Ze wreef over mijn knokkels alsof ze het reliëf ervan met haar vingers in kaart probeerde te brengen.

‘Dus jij hebt ook meer het gevoel dat je genomen wordt, in plaats van dat je seks hebt?’

‘Lief, weet je zeker dat je nog door wilt gaan met de open relatie?’

‘Ja, en jij?’

‘Ja, ook.’

‘Oké.’

‘Heb je er niet te veel last van in je hoofd?’ vroeg ze.

‘Nee.’

We kropen naar de rand van het dak.

‘Kijk dan, al die mensen,’ zei ik. ‘Ik tel ze soms en kijk wat ze doen.’

‘Omdat je een autist bent?’ vroeg Ayla.

Ik keek haar aan. ‘Bitch.’ We schoten allebei in de lach.

‘Laten we het doen, niemand kan ons hier zien. Kom, over een uur ga ik bij mijn moeder eten,’ zei Ayla. We kropen van de rand weg en schuifelden naar de schoorsteen.

- Bijhouden wat vrienden luisteren, kijken en lezen.
- Verdiepen in de filosofie (globale samenvatting van wereldwijde wijsbegeerte vinden en lezen. Als die niet bestaat dan beginnen bij een samenvatting van de Westerse filosofie, daarna de Oosterse).
- Niet vergeten resterende passages nog te onderstrepen in Het verborgen leven van bomen van Peter Wohlleben.
- Tandeknars-bitje nemen.
- *A History of Western Society* uitlezen.

GUSTAV: 'Ik heb de floppydisk van mijn vader geopend.'

LAURENS: 'En?'

GUSTAV: 'Er staat niks op.'

LAURENS: 'Wat klote.'

GUSTAV: 'Ja, man. Maar ja, ga volgende week mee naar de Knoop. Vrijdag komt er een kunstcollectief dat het gaat hebben over de over de genetische modificatie van mensen.'

LAURENS: 'Cool.'

GUSTAV: 'Neem Ayla mee.'

LAURENS: 'Sowieso.'

GUSTAV: 'Hoe gaat het met jouw pa dan?'

LAURENS: 'Zelfde als altijd.'

GUSTAV: 'Hmmm. En je verhaal? Komt ons Whatsapp-gesprek er nog in?'

LAURENS: 'Misschien in de bijlagen.'

GUSTAV: '*Oh, de bijlagen.* Ja, stop het daar maar weg. Wist jij trouwens dat er onderwaterdrones zijn die autonoom zeesterren injecteren met gif, omdat er door de opwarming van de zeeën veel te veel zeesterren zijn die het koraal bij Australië opeten?'

LAURENS: 'Nee, wat sick. Denk je dat wij nog mee gaan maken dat er robots komen die niet meer van mensen te onderscheiden zijn?'

GUSTAV: 'Sowieso dat wij dat gaan meemaken.'

LAURENS: 'Ik vraag me af wat wij dan nog zijn.'

GUSTAV: 'Heb je *Westworld* al afgekeken?'

LAURENS: 'Ja man, holy shit. Bernard!'

GUSTAV: 'Bernard!'

LAURENS: 'Bernard! Focking Bernard! This means nothing to me.'

Dolores: Some people choose to see the ugliness in this world, the disarray. I choose to see the beauty.

Bernard: Last question Dolores. What if I told you that you were wrong? That there are no chance encounters? That you and everyone you know were built to gratify the desires of the people who pay to visit your world? The people you call the newcomers. What if I told you that you can't hurt the newcomers? And that they can do anything they want to you? Would the things I told you change the way you think about the newcomers Dolores?

Dolores: No, of course not. We all love the newcomers. Every new person I meet reminds me how lucky I am to be alive, and how beautiful this world can be.

Hitler had als geen ander door wat het volk, en met name een grote middenklasse, tevreden houdt: gevulde winkels. Dus tot ver in de oorlog deed hij er alles aan om in ieder geval de winkels in Duitsland (ten koste van de rest van Europa) te voorzien van voedsel en luxeproducten tegen betaalbare prijzen.

Natuurlijk hielp ik de vader toen hij onderaan de trap lag, voor zover ik dat kon. De tijd dat hij in een rolstoel moest zitten rolde ik hem plichtsgetrouw door de stad heen. Ik zag het stof op zijn schouders, zijn kalende kruin, de resten haarlak in zijn kraag.

Gustav tapte een biertje voor me.

‘Beginnen we er vandaag weer aan?’

Ik pakte het glas vast, keek hem aan en wilde iets gemeens zeggen.

‘Ja,’ zei ik, ‘maar ik ben vrij morgen en ik heb goed gewerkt vandaag.’

‘Aan je verhaal?’

Ik haalde het essay uit mijn tas en legde het op de bartafel.

Docile Sex Robots and Murder Weapons: how robots are changing the way we love and kill

‘Dit is je verhaal?’

‘Nee, dit is het begin van een essay.’ Gustav begon te lachen.

‘Ik ga het niet eens meer zeggen.’

‘Wat nou?’ zei ik, maar Gustav was al bezig met het helpen van een andere klant. Het bier was koud en verwelkomend.

Vroeger vertelde de vader hoe hij en zijn beste vriend elkaars bloed gedronken hebben. Met een naald prikten ze een gaatje in hun wijsvingers, het bloed lieten ze in een glas met water druppelen dat ze ieder voor de helft leegdronken. De vader zei altijd dat bij een bloedband onvoorwaardelijke liefde hoort, maar de vader en mijn opa scholden elkaar regelmatig de huid vol via de telefoon. Als kind probeerde ik dan zo stil mogelijk de

ruimte te verlaten. Van de vader mocht ik niet schrikken als hij schold, want hij schold niet op mij. Maar of hij nou op opa schold, of op de moeder, of op een apparaat dat niet deed wat hij wilde, dat maakte voor mij geen verschil. Ik werd er nerveus van. In de auto was je de lul, dan kon je nergens heen.

Ik zag hoe ik het oude vrouwtje voor me per ongeluk liet struikelen waardoor ze met haar hoofd op de straatstenen viel. Ik probeerde haar te helpen en steeds meer mensen verzamelden zich als aasgieren om ons heen. Ze ademde niet meer, door mij was ze dood.

De moeder verliet haar huis alleen nog om naar de Aldi te wandelen. In haar koelkast vond ik een blok kaas en een pak houdbare melk. Ik liep naar de voorraadkast: een blik zwarte bonen, een zak uien, knoflook en rijstwafels. Ik pakte de rijstwafels en legde er plakjes kaas op. Ik dubbelcheckte de koelkast voor mosterd maar die was er niet. Ik hoorde de moeder de trap afkomen, haar stappen werden elke week voorzichtiger. De COPD maakte haar kortademig.

‘Hee mamsel.’

‘Ha, zoon!’ zei de moeder sarcastisch, omdat ik er al een tijdje niet was geweest. Ze leunde even op haar benen om bij adem te komen. ‘Waarom kom je altijd op het moment dat ik al dagen in dezelfde kleren loop, ongewassen ben en geen eten in huis heb?’

Ik werd vrolijk van haar glimlach en de lachrimpels die als opgedroogde rivierendelta’s langs haar ogen liepen.

Ik hoopte dat Gustav kanker kreeg. Ik zag hoe hij lijkkbleek op een ziekenhuisbed lag en het was mijn schuld. Ik wenste Gustav het allerbeste toe, en wat hem door mijn gedachten zou overkomen moest mij ook overkomen.

‘Je hoeft je pink maar in de aarde te stoppen om te zien hoe vijandig ze is, op het moment dat je je pink in het zand steekt beginnen micro-organismen eraan te vreten. Luister je?’ vroeg de vader. Ik zei van wel.

‘Als je de harmonie, als zoiets al bestaat, van de natuur wilt begrijpen dan moet je haar wreedheid erkennen.’ Hij greep de fles bij de hals. ‘Als je iets moois ziet, dan moet je jezelf afvragen hoe het kan dat zoiets het overleefd heeft. Wat erachter schuilt.’ Hij nam een slok. ‘Heb je ooit zeesterren zien eten? Die komen met honderden tegelijk en zetten hun kaken vast in het gezonken karkas van een, van een walvis, bijvoorbeeld.’ Nog een slok. Zijn halflange haar stak onder de rand van zijn hoed naar beneden, het zag er droog en stijf uit door de haarlak. Mijn telefoon ging, het was Gustav. Hij vroeg waar ik was en of hij langs kon komen.

‘Ja, natuurlijk,’ zei ik.

‘Heb je je moeder nog gesproken?’ vroeg de vader.

‘Ja, gisteren. Ik moest wat boeken terugbrengen.’

‘Heeft ze nog iets over mij gezegd?’

‘Volgens mij niet.’

‘Oh,’ zei hij. ‘Nou, dat is ook helemaal niet erg.’ De vader stond op en liep naar de badkamer, waar hij in de wasbak piste zodat hij niet naar beneden hoefde te gaan.

‘Hij moest samen met acht anderen de vergaste lijken in de ovens leggen. Het rook er naar kalk, brandend vlees en er hing een penetrante urinelucht. Onder het toezicht van bewakers moesten ze niet-verbrand vlees en overgebleven beenderen uit de ovens verwijderen. De man was op leeftijd, en als hij dronken was haalde hij de meest obscene handelingen met de lijken uit. Vind ervan wat je wilt,’ zei Gustav, ‘maar ik denk dat zijn omgeving hem gebroken heeft. De nazi’s hadden van hem de crematoriumclown gemaakt.’ Hij legde In Europa van Geert Mak weg en zuchtte, ‘ik ben wel blij als ik het uit heb, dan kan ik eindelijk aan *The Myth of Mjür* beginnen.’

‘Hoever ben jij al met lezen? Volgens mij ben ik hier nog niet.’

‘Ik heb het bijna uit nu.’

De muziek die we op hadden staan was al een tijdje afgelopen. Ik liep naar Gustavs computer en zette ‘*Remember Us*’ van Dario Marianelli op.

‘Weer filmmuziek?’

‘Ja, maar deze is echt geweldig.’

We luisterden naar de muziek.

‘Waarom werden de andere acht mensen geen crematoriumclowns?’ vroeg ik.

‘Iedereen gaat anders met lijden om.’

De vraag is of ik ook iemand anders had kunnen zijn, en of ik nog iemand anders kan worden.

Gustav startte zijn motor en gebaarde me te gaan zitten. Ik nam plaats achterop en keek achterom of er verkeer aan kwam. Het was midden in de nacht en de weg was volledig verlaten. Ik keek voor de zekerheid nog een keer of er geen auto's aankwamen. Ik wist niet hoe snel we gingen, maar mijn ogen begonnen te tranen en ik deed ze dicht. Ik durfde me niet te bewegen, bang dat ik ons evenwicht zou verstoren waardoor we onderuit zouden gaan en het asfalt als schuurpapier de huid van onze benen zou wrijven.

'Ik heb nu het gevoel dat ik moet opletten of wat ik zeg niet in je verhaal komt.' De moeder zat tegenover me aan de keukentafel en nam een hap uit haar kommetje eten.

'Niet alles komt in het verhaal, hoor,' stelde ik haar gerust.

'Maar ik ben nooit zo goed in de rol van de moeder geweest.'

Dat deed me denken aan hoe ze vroeger toen ik klein was bij me in bed kwam liggen als ik niet kon slapen. Soms bleef ze uren bij me en ze beantwoorde geduldig alle vragen die ik had.

'Misschien ben ik ook niet zo goed in mijn rol,' zei ik. De moeder moest lachen. Ze schoof haar kom opzij en pakte een stapeltje papier erbij.

'Oké, je moet maar zeggen als ik moet stoppen.'

Ze begon haar verhaal voor te lezen, na nog geen halve alinea vroeg ze of ze door moest gaan. Ik zei van wel, het was prachtig. Ze had het uit een oude doos opgevist. Aan haar stem kon ik horen dat ze een beetje dronken was. Ik was vooral moe van een doorgehaalde zaterdagnacht en haar zinnen dansten door mijn hoofd terwijl ik een stuk aardappel op mijn vork prikte.

De dekens lagen tot aan mijn nek over me heen. Het was al licht geworden en ik lag in het tweepersoonsbed in de Eastern Comfort hostelboot op de Spree in Berlijn. Met

mijn arm zocht ik naar Gustav, maar na een grondige aftasting van de rechter bedhelft kwam ik tot de conclusie dat hij er niet meer was. Het dobberen van de boot op het water maakte me duizelig. Had ik dan net tegen mezelf gepraat? Ik ging rechtop zitten. Net was hij er nog, was ik in slaap gevallen? Het zweet droop langs mijn gezicht, ik had al mijn kleren nog aan en het was warm. Mijn kaken schaatsten over elkaar. Waar was Gustav? Wc? Douchen? Ik had zin om te douchen. Niets lekkerder dan op MDMA douchen. Ik controleerde de wc en de douche, geen Gustav.

Ik zette mijn zonnebril op en liep door de lounge ruimte van de boot naar buiten. Het was nog vroeg, er zaten slechts wat oude mannen aan het ontbijt. Op het strandje zag ik Gustav druk in de weer met stenen. Het geluid van de weg klonk als techno, alles klonk als techno. Gustav zag me het strandje op lopen.

‘Kijk!’

Op het strand had hij een gigantische vogel in het zand getekend, de binnenkant van het lijf had hij gevuld met kleine stenen die hij in een mozaïek gelegd had.

‘Kom me helpen, we hebben meer stenen nodig.’

Meteen liep ik weg om stenen te verzamelen. Een van de oude mannen kwam naar buiten om op het achterdek van de boot een sigaret te roken.

Het was woensdag en we waren vroeg klaar met school. De vader stond in zijn onderbroek in de badkamer. Met een natte washand maakte hij zijn oksels schoon terwijl hij zijn gezicht inspecteerde in de spiegel.

‘Even een hoerenwasje,’ zei hij.

Voordat hij zijn ballen en penis zou wassen liepen Gustav en ik door naar mijn kamer. We startten de PlayStation 2 op, ik gaf Gustav de witte controller en zelf nam ik de zwarte. We gingen verder met onze missie in *The Lord of the Rings: The Return of the King*. Hij was Legolas en ik Aragorn. Gustav kauwde op een zure mat, haalde er nog een uit het zakje en gaf die aan mij. Ik hoopte dat hij niets over mijn vader zou zeggen.

Soms denk ik dat er meerdere mensen in een hoofd kunnen wonen, en dat je in de war kan raken wie van die mensen je nou eigenlijk moet zijn.

GUSTAV: 'Ik heb last van mijn hoofd.'
LAURENS: 'Waarom dan?'
GUSTAV: 'Ik wil dat het stopt.'
LAURENS: 'Waar heb je last van?'
GUSTAV: 'Ik heb zo'n last van mijn hoofd.'
LAURENS: 'Hier, neem wat water.'
GUSTAV: 'Waar is mijn jas?'
LAURENS: 'Die heb je aan.'
GUSTAV: 'Oh. Moeten we zo de tent afbreken?'
LAURENS: 'Je ijlt, we zijn op een feestje in Berlijn.'
GUSTAV: 'Hee, heb je anders niet even een pen voor me? Dan kan ik iets leuks tekenen.'

⊙

Ik zag de buurman van de vader in paniek op de deur slaan en uit het open keukenraam zag ik slierten rook naar boven kronkelen. Ik ontweek zijn blik.

Nadat ik het gas had uitgezet gooide ik het verkoolde eten weg en zette ik alle ramen en deuren wagenwijd open.

'Pap? Pap?'

Ik schudde hem heen en weer.

'PAP! HEE.'

Geen reactie. Ik gaf hem een por in zijn zij, daarop reageerde hij wel maar slechts met een kreun. Om de zoom van zijn onderbroek krulde wat schaamhaar. Hij lag er best vredig bij. Ik inspecteerde de wond op zijn been, die goed heelde en een aandenken was aan de vorige keer dat hij in slaap gevallen was. Omdat zijn matras op de grond lag was hij met zijn been boven een waxinelichtje terecht gekomen. Dat had precies tussen de inkeping van zijn enkel en onderbeen gestaan. Pas toen twee huidlagen doorgebrand waren was de vader er wakker van geworden.

⊙

Het was net licht toen ik wakker werd van een stekende pijn links in mijn buik. Ik ging rechtop in bed zitten en drukte mijn hand tegen de zere plek. Ayla lag nog te slapen. Het voelde alsof er een spijker door mijn ingewanden naar beneden kroop. Misschien zat alles daarbinnen verstopt, ik probeerde te bedenken wat ik had gegeten. Ik stond op, pakte mijn telefoon en belde de vader. Het zweet zette zich tegen mijn voorhoofd af terwijl de telefoon overging. *Neem op neem op neem op*, ik cirkelde door de kamer als een manke hond. Geen gehoor. Omdat mijn moeder niet kon autorijden maakte ik Ayla wakker en vroeg ik of ze de hare kon bellen.

Pancreaskanker of nierstenen, dat leken zo ongeveer mijn opties te zijn. Toen de vader dacht dat hij doodging aan longkanker riep hij elke keer als hij dronken was: "Ik leef jullie er allemaal uit." Hij vertelde een keer dat hij vanuit Kleve naar huis reed en het raam dicht deed omdat er regendruppels in zijn gezicht vielen, maar het bleken zijn tranen te zijn. Dat was de eerste en enige keer dat hij erom hilde. Een jaar later kwamen ze er bij de longarts in Amsterdam achter dat hij geen tumor in zijn longen had, maar een schimmelinfectie.

De arts wilde een spuit in mijn kont zetten. Ik moest tegen de tafel gaan staan en liet mijn broek zakken. Ze zei dat ik mijn billen niet moest aanspannen en meteen stak ze de naald erin.

Als de pijn in mijn zij minder zou worden had ik nierstenen, anders had ik iets anders. De pijn werd minder.

- Kort verhaal schrijven over *The Dead People's Hats Society*, een radicale splintergroep die het gedachtegoed van Ted Kaczynski aanhangt.
- Meedoen aan schrijfwedstrijden.
- Toneelstuk schrijven over twee jongens in een bunker.

Thuis zocht ik alles over nierstenen op. Volgens een biologieleerling was het alsof je scheermesjes uitpist zodra de stenen eruit komen. Ik ging minder pinda's, pindakaas en spinazie eten omdat daarin hoge concentraties oxalaat voorkomt en dat bindt zich aan calcium waardoor je nierstenen kan krijgen. Pissen was een vorm van Russisch roulette geworden. Elke keer als ik moest plassen zong ik hardop om mezelf af te leiden. De arts zei dat ik twee glazen water voor het slapen moest drinken maar verder niks aan mijn dieet moest veranderen.

We hadden net een cornetto gehaald bij een tankstation en reden terug naar de moeder. 'Vind je hem lekker?' vroeg de vader.

'Ja.' Ik at eerst alle stukjes chocola van de top af en het roomijs smolt over de hoorn heen. De auto voor ons zwiepte even naar rechts maar herstelde zichzelf. De vader leek

het niet te merken, voor de zekerheid hield ik de auto goed in de gaten. Gisteren op school had de juf haar baby meegenomen en toen ik hem vast mocht houden stelde ik me voor hoe ik ermee naar het raam zou lopen en hem naar beneden liet vallen. Ons lokaal zat op twee hoog.

De vader nam af en toe een hap van zijn ijsje en pakte dan met het ijsje nog in zijn hand het stuur weer vast. Er bleef ijs in zijn snor hangen.

‘Kan je wel rijden met een ijsje?’

‘Ja natuurlijk kan ik dat.’

De voorkant van onze Audi zou als een blikje verkreukelen op de auto voor ons.

Al de hele dag wilde ik het hem vertellen. ‘Denk jij soms rare dingen?’ vroeg ik en de vader bleef naar de weg kijken.

‘Soms denk ik aan een groot zeilschip waarmee we de wereld over zouden varen. Zullen we er een kapen samen?’ vroeg hij en hij gaf me een paar korte klopjes op mijn linkerbeen zonder te kijken wat hij deed, waardoor het een beetje dicht bij mijn piemel was.

Op de terugweg van Italië was zijn lichaam een keer uitgevallen zoals een robot zonder stroom. Hij zakte gewoon in elkaar. Zijn armen vielen langs en net voordat er iets gebeurde werd hij wakker en pakte het stuur weer vast. We mochten er niets over zeggen en de moeder staaarde de hele weg lang uit het raam, maar ik bleef goed naar zijn gezicht kijken.

Er morste wat ijs op mijn broek en met een vinger veegde ik het weg. Er bleef een vochtige vlek achter. De vader keek me even aan.

‘Of is dat niet wat je bedoelt met rare dingen?’

‘Ik denk soms rare dingen over mensen.’

‘Dat is heel normaal.’

‘Nee, nare dingen.’ Ik twijfelde over de juiste woorden.

‘Wat dan?’

‘Nou, mensen vermoorden, of ze per ongeluk iets toewensen.’

‘Noem eens een voorbeeld.’

‘Nee.’

‘Nou, dat hoeft ook niet. Maar jij denkt die dingen juist omdat je ze niet wilt denken, dat moet je maar onthouden. Je kan er niks aan doen, en het is heel normaal. Niet over inzitten.’

‘Ja.’

Ik nam een hap uit mijn ijshoorn, de vader had de zijne allang op. Ik voelde opeens tranen opwellen maar probeerde ze tegen te houden.

‘Oké?’

‘En Hitlerdingen?’

‘Nee, allemaal niet erg.’ Hij klopte me nog eens op mijn been, ditmaal dicht bij mijn knie, ‘ik hou ontzettend veel van jou, jongen, als je dat maar weet.’

In het onderste stukje van mijn cornetto zat chocola. In plaats van erop kauwen liet ik het smelten op mijn tong. We naderden een stoplicht dat net op rood sprong. De vader pakte de versnellingspook vast en friemelde aan het knopje dat erop zat, hij zag mij kijken.

‘Als ik deze knop indruk, dan kunnen we vliegen.’

‘Niet waar,’ zei ik.

‘Als ik deze knop indruk, dan klappen de deuren open als vleugels en kunnen we zo over de andere auto’s en het stoplicht heen vliegen.’ De vader keek me aan, nog steeds met zijn vinger op de top van de versnellingspook. ‘Moet ik het laten zien?’

‘Ja, want het kan toch niet,’ zei ik, maar ik ging wat beter in mijn stoel zitten en keek strak naar mijn vaders duim die nu boven de knop hing. Het licht sprong op groen en de auto’s voor ons begonnen te rijden, de vader duwde het gaspedaal in. ‘Het is al groen, de volgende keer.’ Ik stelde me voor hoe onze auto opsteeg en wegvloog. Over Nijmegen heen naar boven, de dampkring uit en de ruimte in.

De warmte vulde eerst mijn torso, vanuit daar stroomde het via mijn armen naar mijn handen en vingertoppen. Mensen dansten in het zand of zaten in kringen te praten en te roken. Op de achtergrond stroomde de Waal ongestoord langs de fundering van de brug. Dit was een dood punt onder de snelweg en hier mochten feestjes gegeven worden omdat de muziek vervloog voordat ze de stad bereikte. Een meisje op roze hakken en een sigaret achter haar oor haalde bier bij een geïmproviseerde bar. De dj draaide geconcentreerd, zijn ogen onafgebroken gericht op de plaat. Hij was bezweet en zijn vochtige korte haar krulde als een golf over zijn gezicht.

We waren getipt door het meisje met de roze hakken, ze hadden een kleine boot gevonden en ze wilden ermee gaan varen. Gustav trok aan het koord en de motor van de boot begon te rammelen, nog een ruk en brommend voeren we de nieuwe Waal op. Wie zou het merken, midden in de nacht? Met zijn vijven voeren we over het water. Ayla en ik zaten voorin, het meisje met roze hakken en haar vriendin in het midden en Gustav zat achteraan bij de motor. Even was ik bang om te kapseizen en te verdrinken, maar al snel gleed de angst van me af en genoot ik van mijn bier en het uitzicht. Er werd gelachen, de wind verkoelde mijn gezicht maar ik vond dat niet genoeg, dus ik doopte mijn hand in het water en veegde met mijn natte vingers over mijn voorhoofd.

Ik stelde me voor hoe ik in het water weg zou zinken, langs enkele vissen die er zwommen naar onderen, naar de bodem van het troebele rivierwater waar weggegooid schroot ligt te roesten. Fietsen die er door dronken mensen in geflikkerd waren en een oude kinderwagen, kogels uit de Tweede Wereldoorlog en een verloren horloge. De stilte daar beneden, de stilte toen op de boot. Niemand zei meer iets, iedereen luisterde naar de pruttelende motor en het water dat door de boeg gespleten werd. In de verte zagen we de lichtjes onder de brug en hoorden de *boem dung boem dung boem* van de muziek, aan de andere kant over het eiland zagen we Nijmegen. De maan was fel. Ik gaf Ayla een kus op haar wang en opeens herinnerde ik me alle flessenpost die ik vroeger de Waal in gegooid had. Gustav liep naar het voorste gedeelte van de boot waardoor deze gevaarlijk

begon te wiebelen en kwam naast me staan.

‘Nu zijn wij piraten,’ zei hij, en hij proostte zijn biertje tegen dat van mij.

De vader schrok wakker toen ik binnenkwam. Het zal een uur of zeven in de ochtend geweest zijn en ik voelde me warm en lekker en gelukkig en ik had besloten hem een knuffel te komen geven.

‘Hee jongen.’

‘Hee pap.’

Paco sprong erbij en begon enthousiast onze gezichten te likken. Hij stonk vreselijk uit zijn bek. De bas van de muziek beneden hoorde je door de vloer heen trillen. Gustav draaide de bas altijd helemaal open.

‘Hee Paco.’

‘Laurens, ik vind het allemaal prima dat jullie nog een feestje hebben in de woonkamer maar de bas moeten jullie iets naar beneden draaien. Ik moet straks op voor een congres.’

‘Ja, we gaan zo naar ons eigen huis, maar we kwamen kijken of je op was.’

De vader bleef maar schreeuwen en de moeder bleef maar gillen. Ik trok de dekens verder over mijn hoofd heen en probeerde dieper in de matras te kruipen. Ik hoorde een klap tegen een muur of deur. De moeder gilte fel en begon daarna te huilen. Meer geschreeuw. Ik zette de cassettespeler in mijn radio aan en drukte op *play*. Het bandje met de *Pirates Of The Caribbean*-muziek zat er nog in en ik zette het volume op zijn allerhardst. Mijn kamer werd een chaotische kakofonie van muziek, geschreeuw, gehuil, en gerommel van spullen die aan de kant werden gegooid. Ik overwoog om erheen te rennen, maar ik kroop weer mijn bed in. Op een gegeven moment hoorde ik alleen nog de muziek.

Iemand klopte op mijn deur en kwam meteen binnen. Het was de vader, ik had verwacht dat hij dronken zou zijn zoals meestal als er ruzie was, maar dat was hij niet.

‘Hee,’ zei hij. Ik keek hem niet aan waardoor ik me een beetje schuldig voelde. ‘Mooie muziek hè?’

Ik zei niks maar keek hem nu wel aan. De vader liep naar binnen en zette de muziek af.

‘Heb je ons gehoord?’ probeerde hij. Natuurlijk had ik hen gehoord. ‘Wil je even mee naar beneden komen?’

Ik knikte.

Aan de keukentafel zat de moeder, ze was stil en naast haar zat de buurvrouw. De moeder

hield in een theedoek gewikkelde ijsklontjes tegen haar hoofd.

‘Ieder huisje heb sen kruisje,’ zei de buurvrouw, ‘ieder huisje heb sen kruisje.’ De vader mompelde wat. Half tegen mij, half tegen zichzelf.

‘Ik duwde haar alleen weg.’

In de hoek van de keuken zat de lange, benige draak zichzelf te likken. Iedereen negeerde het beest. De vader begon te huilen, en tot mijn verbazing begon de moeder te lachen. Ik was blij dat ze moest lachen, maar elke keer als ze de theedoek iets liet zakken en ik het blauwe oog zag, schrok ik. De moeder nam een slok van haar halve liter bier.

‘Ja, die karatereflexen van je.’

‘Houd het ijs nou goed op je oog,’ zei de buurvrouw. ‘Anders doe ik het.’

Ik vroeg of ik naar Gustav mocht gaan. Ze zeiden dat het midden in de nacht was.

Er is een wereld van zeep en een wereld van wijn. Er is ook een wereld zonder Gustav, en ook die wereld bevat ik niet.

Mensen die lachen.
Mensen die slapen.
Mensen die werken.
Mensen die ademen.
Mensen die leren.
Mensen die zingen.
Mensen die dansen.
Mensen die drinken.
Mensen die eten.
Mensen die denken.
Mensen die volgen.
Mensen die genieten.
~~Mensen die doodgaan. Mensen die doodgaan. Mensen die doodgaan.~~
Mensen die lopen.
Mensen die wonen.
Mensen die zoeken.
Mensen die zakendoen.
Mensen die schrijven.
Mensen die lezen.
Mensen die snurken.
Mensen die proberen.
Mensen die falen.
Mensen die ziek zijn.
Mensen die ontvangen.
Mensen die zien.
Mensen die horen.
Mensen die geven.
Mensen die zorgen hebben.
Mensen die groter worden.
Mensen die rituelen uitvoeren.
~~Mensen die doodgaan. Mensen die doodgaan. Mensen die doodgaan.~~

II

Mjür

And in the end
Mjür ate all names

he spat them out
in nameless graves

then he began
to name all things

so in the end
there was only

Mjür.

- Uit *The Myth of Mjür*

De grafsteen is van sober marmer. Zijn moeder wilde het simpel houden. Ik steek negen waxinelichtjes aan en zet die op de steen.

‘Wat een hoerenlul ben je ook. Wie gaat er nou op jouw leeftijd dood aan een longembolie?’ Ik snuif en kijk naar de flikkerende vlammetjes. Eentje wordt meteen door de wind uitgeblazen. Ik steek het waxinelichtje opnieuw aan. Ik weet mezelf geen houding te geven en ga daarom maar zitten. Ik wil de juiste gedachten denken, maar hoe meer ik dat probeer hoe moeilijker het wordt. Ik zou nu moeten huilen, dit is het moment.

‘Ik ben nu eindelijk *The Myth of Mjür* aan het lezen. Je moeder en ik hebben je kamer leeggeruimd en ik vond het op je bureau. Het was alsof je elk moment binnen had kunnen lopen om ons te vragen wat we in godsnaam in jouw kamer aan het doen waren. Alles wat je moeder heeft laten staan heb ik naar een lokaal naast het mijne verplaatst. Het is ongelooflijk hoeveel rotzooi jij hebt. Had. Ik vond de briefjes terug die we vroeger op de basisschool naar elkaar schreven, en jij vond mij altijd een verzamelaar? Alle propjes wc-papier naast je bed heb ik trouwens weggehaald voordat je moeder ze zag. Niet dat ze daarvan had opgekeken, viespeuk. We hebben samen nog gelachen om je. Het was, ja, wat het was. Ik mis je, man. Ik weet dat je tegen dode mensen praten bij het graf iets voor sukkels vond, maar dat maakt me niks uit. Ik kom snel weer langs.’

Ik pak *The Myth of Mjür* voor me, een geprint pdf-kopie van het origineel, dat in *The British Museum* ligt. Het is pas in 1994 ontdekt tijdens opgravingen vlakbij de ruïne van een klooster in de buurt van York. Het is een mythologisch werk geschreven over Mjür, die Odins derde raaf zou zijn. Slechts een deel van het boekwerk is goed bewaard gebleven en men is nog steeds bezig de volledige tekst te herstellen. Omdat het manuscript in het Latijn geschreven is lijkt het om een vertaling te gaan, waarschijnlijk geschreven door een monnik ergens in de 14e of 15e eeuw na Christus. Dat er meer over Mjür geschreven is lijkt experts zeer goed mogelijk, maar de meeste historici betwijfelen of het werk in canon is met de oorspronkelijke mythologie.

Het boek is een verzameling verzen en verhalen, die soms contradicties bevatten en verschillende delen herhalen zich in verschillende vormen. Achter één fragment in het bijzonder blijven mijn gedachten voortdurend haken. Naast de foto van de Latijnse tekst staat de Engelse vertaling.

He retrieved Odin's eye and swallowed it whole, [unreadable] Mjür ate his brothers, and he ate the wolves. Mjür ate Loki's salmon skin, and he ate Odin. Mjür ate the sun and the moon, he drank the sea and ate the mountains. Mjür ate all the other gods, and became Ragnarok.

De professor praat voor een halfvolle zaal over het ontstaan van de woestijnvaders en de ontwikkeling van het Christelijke kloosterwezen. Het spreekt me wel aan, een leven in dienst van iets groters. Het onderhouden van een kloostertuin klinkt helemaal niet zo gek, of het brouwen van monnikenbier, bidden. Ik wil iets tegen Gustav zeggen en draai me naar hem toe maar op zijn plaats zit een meisje. Opeens kan ik me niet meer concentreren. Ik zit helemaal achterin de zaal en zie iedereen achter laptops zitten, de meesten luisteren niet eens naar de professor. Ze zitten op Facebook of kijken filmpjes met één oortje in. De professor blijft gewoon doorpraten. Ik pak mijn tas in, sta op en loop de zaal uit. Ik kijk niemand aan, ik kijk niet achterom en de deur valt met een doffe klap weer in het slot.

- Uitzoeken welk merk van de pil de minst schadelijke bijwerkingen heeft en controleren of Ayla de juiste slikt.
- Elke week één toneelstuk lezen.
- *The Myth of Mjür* uitlezen en analyseren.

Ik hoor de student dozen uitpakken, even aarzel ik maar dan klop ik toch. Hij doet verrassend snel open.

‘Hee.’

‘Hee, mijn naam is Laurens. Welkom.’

De student zegt zijn naam maar die ontglipt me al tijdens het schudden van zijn hand. Hij lijkt totaal niet op Gustav, hij heeft rood haar en een bril. Hij ziet me zijn kamer inkijken.

‘Ja, ik ben het aan het opknappen. Nieuw likje verf en zo. Zo ruim, ongelooflijk.’

Het lijkt niet meer op Gustavs kamer, het is er niet per se lelijker op geworden, wel meer neon roze.

‘Kom maar binnen, hoor.’ Overal staan nog volle dozen die vanmorgen met een grote verhuiswagen werden gebracht. De student stapt Gustavs kamer in en loopt naar een aantal dozen in het midden van de kamer.

‘Ik ben nu bezig met het uitpakken van mijn pc. Heb je koffie, toevallig? Mijn

Nespresso-apparaat is nog niet aangesloten.'

'Ik kan wel filterkoffie zetten, iets anders heb ik niet.'

'Filterkoffie? Ja, lekker. Dat je dat nog hebt.'

'Goed, ik zal het water even opzetten.'

Aan de binnenkant van zijn deur hangt een poster.

"I am not a product of my circumstances, I am a product of my decisions"

- Stephen Covey

'Hier,' zegt hij. In mijn hand drukt hij een kaartje. 'Ik maak websites, mocht je ooit iemand zoeken daarvoor. Ik werk voor particulieren en bedrijven, maar particulieren krijgen een verlaagd tarief.'

Ik knik en wil verder lopen maar hij praat door.

'Ben je ook een *young professional*? Kan bijna niet anders, met al deze ruimte tot je beschikking.'

'Nee, ik schrijf en studeer geschiedenis, alhoewel ik daar momenteel even mee gestopt ben.'

'Gestopt, waarom?'

'Wat tijd voor mezelf, dingen op orde krijgen.' Ik twijfel of ik nog wat meer uitleg moet geven maar de student is alweer bezig met het uitpakken van zijn computer. 'Ik breng je zo je koffie,' zeg ik en ik wil net de gang oplopen als ik iets bedenken. 'Oh, en de hete kraan in de keuken is ook echt gloeiend heet.'

'Oké, *thanks*.'

⊙

We sluipen door de gang om de student niet wakker te maken. In mijn kamer vraagt Noa of ze muziek op mag zetten.

'Ja, de laptop staat aan,' zeg ik en ze zet *The Doors* op. Ze gaat naast me op de bank zitten en vertelt over de kunstacademie en dat ze zeilt. We praten en drinken wijn totdat "Alabama Song" begint.

'Deze is leuk!' zegt ze en meteen springt ze op van de bank. 'Kom, je moet dansen.'

Ze heeft grote, levendige ogen, net als Ayla. Een paar lokken zwart haar krullen vanuit haar knot naar beneden. Ze steekt een sigaret in haar mond en biedt mij haar pakje aan, ik neem er één en geef haar een vuurtje. Ze neemt een trekje en blijft me aankijken terwijl ze haar hoofd lichtjes draait en de rook naar boven blaast.

'Dus,' gaat ze verder, 'je zou me nog dat gedicht voorlezen.'

'O ja,' zeg ik en ik sta op en loop naar mijn bureau om de bundel *Crow* van Ted Hughes te pakken.

'Dit was Gustavs lievelingsgedicht, *Examination at the Womb-Door*.' Ik zet de muziek op pauze. 'Eerst nog wat drinken, wil jij ook?'

Noa houdt haar glas op en ik vul het bij met wijn. Ik neem een slok uit de fles en begin het gedicht voor te lezen. Net voordat ik bij het einde ben schrikken we van een harde klap op één van de ramen.

‘Wat was dat?’ vraagt ze.

Ik trek het gordijn open. Buiten is niets te zien behalve het lege schoolplein. In de flat tegenover de school brandt vrijwel nergens nog licht.

‘Ik zie niemand.’

‘Misschien gooide iemand iets?’

‘Wacht,’ zeg ik en ik loop naar buiten.

We kijken naar het zwart-zilveren lijfje van de vleermuis. Op het vlies van zijn vleugels zit een dunne vacht.

‘Misschien was er iets mis met zijn sonar,’ zegt Noa.

‘Of hij is te opportunistisch een insect achterna gevlogen,’ zeg ik.

‘Is ie dood?’

‘Ik denk het wel.’

Ze ligt met haar hoofd in mijn oksel te slapen. Mijn hand ligt op haar dij en ik leg mijn hoofd tegen dat van haar aan. Haar haren kriebelen in mijn neus. Ze ruikt anders dan Ayla.

Odin had eens drie raven: Hugin, Munin en Mjür. Odin leerde zijn raven spreken, maar nog voordat zij hun eerste vlucht hadden gemaakt, vervloekte Loki, de valse god, Mjür, en schilderde hem wit. Hugin en Munin verstootten de wit geworden raaf en vlogen elke dag bij het eerste licht de wereld over, zonder Mjür. Elke avond kwamen zij terug en alles wat zij hadden gezien en gehoord fluisterden zij in Odins oor.

Een fruitvliegje zit rechtsboven op mijn laptopscherm. In kleine halve cirkels loopt hij naar het midden, dan vliegt hij weg richting de kleine halogeenlamp op mijn bureau. Het insect brandt zich aan het hete licht, valt recht naar beneden en blijft stil liggen op het voetstuk van de lamp. Vanuit het lijfje trekt een flinterdunne draad rook omhoog, die snel weer verdwijnt. Ik steek nog een sigaret op. Mijn arm jeukt en ik krab over de mouw van mijn blouse. Mijn agenda is leeg, op een lang geleden ingevulde opdracht aan mezelf na: vandaag duizend woorden schrijven. Die opdracht staat er elke dag in. *Ik heb Gustav doodgedacht en ik trek zijn huid eraf. Ik draag zijn huid als een jas. Zijn rottende*

huid. Zijn geel geworden rottende huid. Ik ren naar de wc omdat ik wil overgeven maar er komt niets uit mijn keel behalve wat overvloedig speeksel. Pas als ik een vinger in mijn keel stop komt het en meteen voel ik me beter. Met wat wc-papier haal ik de spetters kots van de wc-bril af en ik spoel mijn mond met water. Ik voel me gereinigd, alsof ik een boetedoening heb gedaan.

Ik haal een banaan en, omdat het in de aanbieding is, een saucijzenbroodje. Eigenlijk eet ik geen vlees. Ik loop langs de seksshop en raak opgewonden van een paspop met visnetpanty's om haar benen en een korset om haar te dunne torso gebonden. Ik neem me voor om minder porno te kijken.

Als ik thuis ben plof ik neer op de bank en kijk naar de kast voor mijn raam. Het glazen potje met daarin de vleermuis doet me denken aan de vissen op sterk water die ik samen met Gustav in Berlijn heb gezien. Het lijfje van de vleermuis begint te rotten. Ik vraag me af of het potje door de uitzettende gassen zou kunnen barsten. Misschien moet ik met een hamer en spijker een gaatje in de deksel slaan, maar wat als Ayla of iemand anders ziek wordt van de lucht? Er wordt op mijn deur geklopt.

'Binnen,' roep ik. De student doet voorzichtig de deur open en blijft in de deuropening staan.

'Hee,' zegt hij, 'ehm, ik zag dat er weer behoorlijk wat vogelvoer op het plein lag en vroeg me af of jij dat daar neer gestrooid hebt?'

'Ja dat heb ik.' De student lijkt blij met deze bevestiging.

'Daar komen ratten van, dus dat kan je maar beter niet doen. Het is hier al niet de allerschoonste plek die er is en ik wil niet dat die beesten aan mijn kabels gaan knagen.'

Aan zijn ogen kan ik zien dat hij meer wil zeggen. 'En er staat allemaal rotzooi en een motor in het lok-'

'Daar blijf je van af.' Ik zeg het feller dan ik bedoeld had en de student schrikt ervan.

'Oké, nou, ik zie je nog wel.' Zachtjes sluit hij mijn deur. Ik zou hem achterna willen lopen en zeggen dat hij weg moet gaan, maar ik blijf zitten.

Voor de zekerheid heb ik een T-shirt om mijn gezicht gebonden. Ik sla drie gaatjes in de deksel van het potje en zet het in het midden van een leeg lokaal. Eén van de ramen zet ik op een kier zodat er frisse lucht binnenkomt. Als ik de deur achter me sluit controleer ik extra goed of hij dicht zit.

'Wat zit je de hele tijd in je nek te krabben?' vraagt Ayla.

‘Het jeukt,’ zeg ik. Net achter mijn rechteroor zit een zacht, licht buigzaam puntje. Met de top van mijn wijsvinger kan ik het een beetje heen en weer bewegen.

In de badkamer buig ik voorover naar de spiegel en draai mijn hoofd schuin richting mijn linkerschouder zodat ik het beter kan zien. Met mijn vingers til ik mijn oorlel omhoog. Het lijkt een beetje op een puist die op springen staat. Met twee vingers probeer ik hem uit te drukken. Het doet pijn, de geïrriteerde huid wordt rood en bij een tweede poging het uit te drukken begint het te bloeden. Ik dep het droog met wc-papier en loop terug naar beneden.

Ayla blaast de laatste rook door haar neusgaten uit. Onwillekeurig voel ik nog eens aan het plekje in mijn nek, het prikt en ik laat het met rust, ‘ik weet niet wat het is,’ zeg ik.

‘Waarschijnlijk een puist,’ zegt Ayla.

‘Ja, waarschijnlijk.’

Even zeggen we niks en kijken we alleen maar naar buiten. Het plekje jeukt en ik krab.

‘Lief, je bloedt,’ Ayla komt dichterbij en pakt mijn hoofd vast. ‘Je hebt het helemaal opengekrabd.’

‘Ja het jeukt.’

‘Blijf er maar vanaf,’ zegt ze. ‘Wanneer ga je weer terug naar school?’

Daar had ik nog helemaal niet over nagedacht. Morgen is het weer maandag en gaat Ayla terug naar Amsterdam. Dan ben ik weer alleen.

‘Ik weet niet of ik terugga,’ zeg ik, ‘ik denk dat ik morgen weer langsga bij Gustav.’

Ayla geeft me een kus en omhelst me.

‘Ik mis hem ook. De volgende keer ga ik met je mee.’

Odins zucht naar kennis is oneindig. Hij verhing zich aan de tak van een hoge eik om de dood te ervaren. Hij verwondde zichzelf met zijn speer en vastte negen dagen lang om de mysteriën van de runen te doorgronden.

De runen waren niet enkel een utilitair script, zoals ons alfabet, ze zouden de geheimen van de kosmos bevatten. Odin wilde zichzelf daarmee een krachtig systeem van magie eigen maken.

De moeder zet de laatste doos op de stapel. Allemaal boeken die ze aan het antiquariaat wil verkopen.

‘Wil je me helpen tillen? Dan pakken we de fiets en lopen we erheen.’

‘Ja hoor.’ Ik was blij dat ze even het huis uit zou zijn.

Gustavs moeder brengt net het vuilnis naar buiten en groet ons vriendelijk, maar stopt niet om een praatje te maken. De sociale huurwoningen in de straat zijn best groot en door een nieuw plan van de gemeente heeft nu iedereen een klein voortuintje met klimplanten naast de voordeur. Vroeger in de zomers kregen Gustav, ik en de kinderen uit de buurt altijd waterijsjes van Gustavs moeder. Mijn ouders hadden geen vriezer, maar bij ons vulden alle kinderen altijd hun waterpistolen, waterballonnen en ik mijn twee plantenspuiten omdat ik geen waterpistool had.

Na honderd meter begint de moeder langzamer te lopen.

In het antiquariaat ruikt het naar muizenpoep. Ze willen best alles hebben, maar veel willen ze er niet voor geven.

‘Maar sommige zijn klassieke Penguins,’ probeert de moeder nog maar het heeft weinig zin. De kasten van het antiquariaat puilen uit van de klassieke Penguins. Ze krijgt veertig euro voor drie dozen met boeken. Daarvan koopt ze meteen sigaretten, blauwe Luckies zonder additieven. De rode Luckies mag ze van de dokter niet meer roken. De blauwe eigenlijk ook niet, maar de moeder moet ergens beginnen. Met de rest van het geld haalt ze boodschappen voor de hele week en wat bier voor vandaag. Ik til de tassen mee naar haar huis en leg alles in de koelkast.

‘Oh, nee het bier hoeft niet in de koelkast hoor. Als het te koud is doet het pijn aan mijn tanden.’ Ik haal al het bier weer uit de koelkast. De moeder vraagt of ik mee-eet.

‘Nee, ik ga zo naar Gustavs graf.’

‘Hoe is het met je?’

‘Wel oké.’ zeg ik en ik voel een pijnlijke steek achter mijn oor.

Odin ging naar de put van Mimir, een schaduwachtig wezen wiens kennis over alle dingen praktisch ongeëvenaard is in de kosmos. Mimir verkreeg zijn kennis door het water te drinken uit zijn put, aan de rand van Yggdrasil, de wereldboom. Odin vroeg Mimir of hij van het water mocht drinken. Mimir weigerde, behalve als Odin er een van zijn ogen voor zou opgeven. Odin twijfelde niet en haalde met een mes zijn rechteroog uit de kas en gooide het in de put. Mimir accepteerde zijn offer, vulde een grote hoorn met het water en gaf het aan de nu éénogige god.

Het steekt nu een halve centimeter uit, klein en een beetje doorzichtig. Er zit lichte witte dons op. Ik pak het vast en trek er voorzichtig aan. Ik voel weerstand en trek nog wat harder. Even overweeg ik het met één stevige ruk eruit te trekken. Omdat ik dat niet durf trek ik langzaam steeds iets harder en hoe harder ik trek, hoe meer het omliggend

nekel omhooggetrokken wordt. Ik zucht en gooi wat water in mijn gezicht. Door de grote poriën lijkt mijn neus een beetje op een misvormde aardbei. Ik adem eenmaal diep in en uit. Water loopt langs mijn wangen naar de onderkant van mijn kin. Ik pak een scheermes uit de la en houd het even onder de kraan.

Voorzichtig stroop ik mijn mouwen omhoog. Meerdere plukjes dons steken uit mijn armen, twee steken er wat verder uit dan de andere. Ik krab eroverheen tot de jeuk plaats maakt voor een branderig gevoel. Ik doe mijn mouwen naar beneden en neem mezelf voor geen korte shirts te dragen.

Mijn smartphone heb ik weggedaan en vervangen door een nieuwe oude Nokia dumbphone, eentje zonder de mogelijkheid om het internet op te gaan. Een stap terug uit het netwerk. Ayla is het er niet mee eens en ik stel me voor hoe ze met andere jongens zal whatsappen en snapchatten. Ik zie de gesprekken voor me, hartjes en kussende emoji, lachende foto's van avonden uit als ik er niet bij ben. Als ik een hartje wil sturen moet ik een naar links gevallen driehoek met een drie erachter typen.

Ik steek een kaarsje aan en spreek zachtjes een aantal mantra's uit. Kerken hebben mij altijd weten te fascineren. Misschien door het gemeenschapsgevoel dat kerken bij mij oproepen, misschien omdat ik de architectuur interessant vind, misschien allebei. De moeder werkte een tijd als vrijwilliger bij de Petrus Canisiuskerk aan de Molenstraat. Eén dag kon ze niet en de vrouw die voor haar moest invallen stierf die dag aan een hartaanval. Daarna vond de moeder het steeds lastiger om te gaan, tot ze het helemaal niet meer deed. De mensen in de kerk zijn nooit mijn mensen geweest en ik voel me altijd een indringer of spion. Soms staat er een bak waarin je geld kan doneren voor het herstellen van het een en ander, als ik dan geen geld bij heb voel ik me altijd bezwaard omdat ik bang ben dat de kerk het niet redt zonder mijn bijdrage. Ik stop nog eens vijftig cent in de bus naast de kaarsjes en met een lange, witte lont steek ik er nog één op.

Thuis loop ik meteen door naar mijn kamer. Ik trek mezelf snel af en open daarna een fles wijn. Ik probeer de jeuk te negeren. Mijn kamer moet ik maar eens opruimen, voordat Ayla er iets van gaat denken. Ik neem mezelf voor er vanavond aan te beginnen, als de jeuk wat minder is. Ik ga in bed liggen en zet een ASMR-video op van een net wat te knappe vrouw, in een net wat te uitdagende outfit, die doet alsof ze een robot -mij-repareert. Ze praat zachtjes Engels met een Frans accent en pakt een moersleutel van het rek achter haar.

'Are you awake? Can you see me? Is everything O.K.? Now you are here in my workshop, and I'm gonna fix you. I've got skin, but you've got bolts and wires. I will make you alright again.'

De meeste planten in de kas staan er bedroefd bij. De boer had zich al afgevraagd waar Gustav bleef, ik zei dat ik het wel wilde overnemen maar daar het geld niet voor heb. Ik voel aan de bladeren van een grote vetplant, het oppervlak van de stevige bladeren is zacht. De boer had het prima gevonden dat ik nog even in de kas bleef, en ik mocht meenemen wat ik wilde, graag zelfs, anders zat hij ermee.

De pleister in mijn nek begint los te laten, ik trek hem eraf en voel aan het plekje. Het is weer teruggegroeid en groter dan eerst. Ik kijk naar mijn doorzichtige spiegelbeeld in het glas. Ik kantel mijn hoofd en probeer opnieuw zo goed als het gaat te zien wat er zit. Het is nu lang genoeg om goed vast te pakken, dus ik klem het stevig tussen mijn duim en wijsvinger en trek het eruit. Het brandt en er loopt een stroompje bloed langs mijn nek. In mijn hand ligt een wit veertje, de haren zitten aan elkaar geplakt en er zitten wat korstjes opgedroogd bloed op. Het wordt al donker. Ik ga op de grond zitten en leun met mijn rug tegen een grote pot, de veer klem ik in mijn hand.

Vorige zomer sliepen Gustav, Ayla en ik hier op een tweepersoonsluchtbed dat we met moeite hadden kunnen opblazen. We hadden geen deken maar het was warm genoeg dus we hadden die ook niet nodig. De regen kletterde op het dak en we dronken bier en wijn, steeds als een grote flits de lucht in tweeën kliefde zeiden we 'oohhhh.' Ayla vond dat Gustav en ik met elkaar moesten zoenen. Gustav had dat wel vaker met een jongen gedaan, maar ik nog nooit. Zijn korte baardharen prikten tegen mijn kin. We vertelden elkaar verhalen en steeds als ik of Ayla iets schreeuwde zei Gustav 'ssssshht!'; omdat de boer het misschien zou horen.

Nu is het helemaal stil. Niemand die moet lachen, niemand die schreeuwt, en de zon kruipt steeds verder naar beneden. Voor het eerst sinds de begrafenis moet ik huilen.

Mjür was boos. Waarom was hij wit? Mjür vroeg het aan een hert, het hert verstond hem niet. Mjür vroeg het aan een beer, de beer verstond hem niet. Mjür vroeg het aan een wolf, de wolf verstond hem niet. Mjür vroeg het aan het water, aan de bergen en aan de wind.

'Waarom ben ik wit?'

Mjür vroeg het aan het vuur en aan het ijs.

‘Waarom ben ik wit?’

Ik schrik wakker van het licht. Ik ben in de kas in slaap gevallen en lig tussen een per ongeluk omgestoten plantenbak op de grond. Mijn nek en armen jeuken verschrikkelijk. Ik trek mijn mouwen omhoog en zie de veertjes uit mijn arm steken. Snel stroop ik mijn mouwen weer omlaag. Ik sta op en klop het zand van mijn kleren. Ik droomde over Mjür die vanuit grote hoogte dwars door het glas van de kas naar binnen vloog en wild in mijn lijf begon te pikken. Ik kon me niet bewegen of geluid maken. Mjür pikte dwars door mijn kleding heen, door mijn huid heen en haalde mijn darmen uit mijn buik als een worm uit de aarde.

Het is nog vroeg, de zon staat laag aan de hemel. De veer kan ik nergens meer vinden en ergens vind ik het ook wel toepasselijk als die in kas blijft. Stilletjes verlaat ik Gustavs wereld.

Ik zit schuin achter de buschauffeur en hij heeft nog geen één keer zijn collega's gegroet wanneer ze voorbijreden. Dat maakt me nerveus, waarom groet hij zijn collega's niet? Misschien is hij suïcidaal en overweegt hij om de Waal in de rijden, of is hij met zijn gedachten ergens anders en veroorzaakt hij zo een ongeluk.

Soms breng ik dagenlang door alsof ik slaapwandelen. Ik eet, maar ik proef het niet. Ik drink wel, maar voornamelijk om mezelf te verdoven. Ik negeer de student zoveel mogelijk en als ik er niet onderuit kom hoor ik nooit echt wat hij zegt. Omdat ik met geschiedenis gestopt ben maar mijn studiefinanciering nog doorloopt heb ik tijd over. Ik rook dagelijks een pakje leeg en als dat op is loop ik naar de supermarkt om de hoek voor nieuwe. Meestal haal ik daar dan ook een fles wijn bij. Eén keer maakte de caissière, het was meestal hetzelfde meisje en er was maar één kassa, een opmerking over de frequentie waarin ik langskwam om drank en sigaretten te halen. Dat deed ze in de vorm van een grap.

‘Jij leeft wel een Bourgondisch leven.’

Sindsdien loop ik voor de afwisseling soms wat verder door naar het centrum.

Ayla leert voor haar tentamens. In de keuken maak ik twee glazen ijswater klaar. Door het raam in de gang schijnt de zon. Misschien vliegt Mjür daarbuiten ergens rond.

‘Dank je schat,’ zegt Ayla als ik het glas voor haar neerzet.

Ze blijft in haar boeken kijken. Ik pak *The Myth of Mjür* voor me en frummel wat aan de pagina’s. Ik heb gedacht dat Gustav doodging en nu is hij dood. *Ik zag hoe hij kanker kreeg, hoe hij viel en zijn tanden op de traptrede brak, hoe ik zijn ogen eruit haalde en opat, hoe ik zijn longen door zijn ribben naar buiten trok en hem een kopstoot gaf. Ik zag hem op zijn motor verongelukken en ik hoopte dat hij doodging. Ik hoopte dat hij doodging. Ik hoopte dat hij doodging.* Ik vraag aan Ayla of iedereen zomaar een longembolie kan krijgen. Ze kijkt op uit haar studieboek.

‘Lief, het is echt jouw schuld niet.’

‘Nee, oké, dat weet ik ook wel.’

Omdat Ayla erbij zit probeer ik niet te krabben, want ik hoef niet nog meer bezorgde opmerkingen daarover, maar het voelt hetzelfde als toen ik op mijn twaalfde in mijn zwembroek van een boomstam afviel en in de brandnetels terecht kwam. Drie dagen lang was ik vuurrood, slapen lukte me niet en ik was boos omdat iedereen op de camping de hele tijd moest lachen om hoe ik eruitzag.

Op internet lees ik over een baby bij wie ze een vijf centimeter lange veer uit haar wang verwijderd hebben. Ik lees ook over een vrouw die na een allergische reactie twaalf keer zoveel haarcellen aanmaakt waardoor er haren zo hard als nagels uit haar lichaam groeien. Artsen kunnen het met medicijnen enigszins onder controle houden maar ze moet wel een pruik dragen. Ik zoek verder en lees op een pseudowetenschappelijk forum over *Morgellons disease*.

Patients who purportedly have this disease report common symptoms that include sensations of bugs crawling under the skin, skin lesions that secrete a substance that prevents them from healing, and the presence of white or multi-colored fibers growing from those lesions. When enough publicity finally pressured the scientific community to examine these fibers, they were found to have no known man-made origin and some very strange animal and plant properties, the strangest being phosphorescence. As none of these symptoms can yet be explained, it has been common for the medical community to attribute the condition to a psychological problem rather than a physical one, frustrating those suffering from the disease.

‘Schat?’ vraag ik.

‘Hmmm?’

‘Misschien heb ik *Morgellons disease*.’ Ik hoor haar zuchten.

‘Wat?’

‘Misschien heb ik *Morgellons disease*, een vrij onbekende huidaandoening waardoor er abnormale dingen uit je huid groeien. Hier, kijk maar.’

Ayla staat met zichtbare tegenzin op en leest de pagina op mijn laptop, daarna kijkt ze naar het plaatje dat erbij staat.

‘Lief, je hebt géén *Morgellons disease*, je moet gewoon niet zoveel krabben.’ Ze gaat

weer zitten en leest verder in haar boek. Ik schaam me dat ik dit aan haar verteld heb, wat moet ze wel niet denken? Ik drink mijn water op en loop naar de keuken om een biertje te pakken.

Mjür baadde in een bad van inkt. Hij vloog terug naar Odin in Asgard. De raven zagen dat Mjür zwart was en gaven hem een worm. Mjür at de worm op en danste rond, spreidde zijn vleugels in de lucht en kraste. Drie keer vlogen Mjür, Hugin en Munin de aarde rond, tot de inkt op Mjürs veren begon te vervagen. Hugin zag het en vroeg wat dat was, Mjür schrok en beet in Hugins nek. Hugin en Munin hadden Mjürs list door en joegen hem weg.

Het is warm en bewolkt, rond vier uur in de middag en er ligt een prettige grijze deken over de stad. Het zal snel gaan regenen. Ik lig op het dak van het schooltje. Mensen verplaatsen zich naar binnen of blijven daar, en op de steeds stiller wordende stad vallen de eerste druppels. De regen valt op mijn gezicht en op de ruwe lappen van het dak en door de duizenden doffe tikken begint mijn achterhoofd te tintelen. De verkoeling is prettig. Ik concentreer me op het geluid om me heen: de druppels die op het dak vallen, op de tegels van het schoolplein, op de stenen in de straat en op de daken van alle huizen. Het geluid van de stad is nu niet meer van ons maar van water. Mijn kleren plakken aan mijn lijf. Elke keer dat ik me beweeg prikt het op de plekken waar mijn kleding over de wondjes wrijft. Ik vraag me af of Noa mijn sms'je al gelezen heeft.

Over vijftien jaar wordt zijn graf geruimd. Hopelijk zal ik tegen die tijd genoeg geld hebben. Ik leg de kopie van *The Myth of Mjür* op zijn steen.

'Ik vind het mooi,' zeg ik en ik vervang de waxinelichtjes die opgebrand zijn met nieuwe. De bloemen op zijn graf zijn verwelkt en slap. Een deel is weggewaaid. Ik steek de negen waxinelichtjes op en zet ze in rijen van drie op het papier. Ik ga op mijn knieën zitten en kijk goed om me heen of er iemand is. Natuurlijk is er niemand, het is diep in de nacht en ik moest over een hek klimmen om binnen te komen. Ik leg mijn linkerhand in de palm van de rechter, zodat de vingers van beide handen als vleugels naar buiten steken. Mijn duimen duw ik tegen elkaar aan zodat ze een puntige snavel vormen. Ik kijk

nog één keer om me heen. Daarna sluit ik mijn ogen.

‘Gustav waar je ook bent ik wens je het allerbeste toe, Gustav waar je ook bent ik wens je het allerbeste toe. Het spijt me dat ik de dingen dacht die ik dacht.’

Zo danst het vuur op je graf in de nacht en ik denk aan je, ik denk aan je, ik denk aan je. Ik zie je door de steen heen drie meter diep, door het hout van je kist en ik zie je bleek geworden lichaam, je gesloten ogen en de beginnende ontbinding van je vlees.

⊙

Ayla ligt in bed, ze slaapt al. Ik til de deken een stukje op. Haar billen zien er mooi uit in het licht van de lamp. Ik lik aan mijn vingers en voel tussen haar benen. Voorzichtig vinger ik haar terwijl ik mezelf aftrek. Ze kreunt een beetje, ver weg, dromend. Ik kom klaar over haar kont en pak een handdoek om haar schoon te maken. Als een schuld bewust dier veeg ik mijn sperma weg. Slaap vatten lukt me niet en ik ga achter mijn bureau zitten, pak de vulpen die ik ooit van de moeder gekregen heb en begin te schrijven.

Hee Gustav,

Vandaag keek ik weer naar alle foto's op je Facebook-account. Je hebt dus sinds je dertiende je standaardwachtwoord niet veranderd. Ik weet dat ik hem eigenlijk moet verwijderen, maar er staan zoveel condoleances op, wat ik eigenlijk stom vind. Ik weet niet wat ik moet doen, maar ik heb al je spullen nu in een apart lokaal uitgesteld. Ik kom er vaak en dan ga ik er tussenin zitten, rommel ik er wat doorheen. Er is een nieuwe student bij me komen wonen. Hij is een *young professional*. Ayla mag hem niet meer omdat hij zo verbaasd was over het feit dat ze geneeskunde studeert maar ook veel naar feestjes gaat. Ik mag hem eigenlijk ook niet, maar sinds hij jouw kamer ingepikt heeft moet het maar. Hij wil nooit met me drinken, en als hij het al een keer doet gaat hij na twee biertjes terug naar zijn kamer omdat hij 'nog heel veel moet doen.' Maar hij moet altijd veel doen. Altijd druk-druk-druk. Volgens mij is hij gewoon bang om de controle te verliezen. Ik geloof ook niet dat hij ooit iets voor de lol doet, of zich gewoon eens verveelt, of ooit een vriend of vriendin heeft gehad. 'Daar heb ik helemaal geen tijd voor,' hoor ik hem al in zijn net wat te hoge stemmetje zeggen. Hij begint ook steeds vaker over de keuken te klagen, en ik wéét dat ik die moet opruimen maar hij woont hier pas net en ergens vind ik dat hij gewoon zijn mond dicht moet houden en niet zo moet zeiken. Ik heb veel last van waanbeelden, ik weet niet zo goed wat ik daarmee aan moet, maar ik probeer veel te lezen en wat aan mijn verhaal te schrijven. Alles jeukt. Soms ben ik bang dat ik gek word, maar jij vond me dat altijd al.

Laurens

Mijn hele lijf jeukt als de tering. Ik doe het licht aan en kijk even of Ayla er wakker van wordt, maar ze blijft rustig slapen.

Door het fletse licht in badkamer lijkt mijn gezicht in de spiegel nog geler. De wallen onder mijn ogen zijn diep en paars. De haartjes uit mijn moedervlek lijken op de poten van een spin die uit een gat kruipt. Ik was mijn gezicht en controleer het plekje achter mijn oor, het is ontstoken. Daarna controleer ik de rest van mijn lichaam op moedervlekken en veren. Eén nieuw veertje onder mijn sleutelbeen, en in mijn knieholte zit ook een beginnend plekje. Met een felle ruk trek ik beide veertjes eruit. Het bloed dep ik met een wc-papiertje dat ik in de kleine prullenbak onder de wasbak gooi. De prullenbak zit er inmiddels overvol mee. Op mijn armen is het wat rustiger geworden. Het water uit de kraan druppelt recht de gootsteen in met een helder *plouink plouink* dat door de badkamer galmt.

De vader neemt een slok wijn en begint te kokhalzen. Hij ziet me kijken.

‘Soms stoot je lichaam die eerste slok gewoon af.’

Aan weerszijden van zijn matras staan lege flessen. De vader heeft Paco al twee dagen niet meer uitgelaten en heeft vier drollen van het tapijt moeten halen. Het hondje zit in de stoel, de enige plek waar geen rotzooi ligt. Ik zit tegen Paco's stoel aan en hij besnuffelt mijn achterhoofd, ik voel zijn neus door mijn haren wroeten.

Ik vraag waar de poepzakjes zijn en loop een groot rondje door het Valkhof-park. Er is verder niemand dus ik laat Paco even los zodat hij kan rondrennen. Als ik terug ben kruipt Paco meteen bij de vader op schoot.

‘Bah!’ zegt hij, ‘gaat het hondje met zijn vieze poepkont zomaar op het baasje zitten?’ De vader pakt hem op en gooit hem op de stoel. ‘Op de plaats,’ zegt hij.

Naast de vader liggen twee boeken, *Psychologie van de wetenschap* en *Bewustzijn, hersenen en gedrag*. Op de tv staat een Scandinavische serie op en ik vraag wat hij kijkt.

‘Oh, weet ik niet. Ik zit niet te kijken.’ De vader zet de tv zelden uit. Hij was onderuitgezakt op de matras gaan liggen en knijpt in een leeg sigarettenpakje. We praten over Gustav en worden samen dronken.

De vader haalt een potje uit zijn make-uptas, draait de deksel ervan af en steekt zijn pink erin. Daarna wrijft hij met zijn pink over zijn lippen en geeft het potje aan mij.

‘Hier, smeer dit op je lippen.’

‘Waarom?’

‘Dan blijven er geen wijnresten zitten.’

‘Werkt dat?’

De vader kijkt me aan en glimlacht.

‘Jongen, ik drink al wat langer dan vandaag. Natuurlijk werkt dat.’

- Bedenken hoe het gevangenisbeleid verbeterd kan worden (rehabilitatie of vergelding?).

- Rouwritueel bedenken voor Gustav (brieven schrijven? Boom planten?).

- Gustavs spullen uitzoeken.

- Gedicht ‘De naamloze mensen’ schrijven, voor Gustav.

Zou je jezelf een hartaanval kunnen indenken? Het slaat over, nog eens, nog eens en nog eens als een haperende printer. Dit kan niet goed zijn. Met moeite probeer ik me te concentreren op het gesprek. Het waait hard buiten.

‘Laurens, gaat het wel?’

Ze praat, maar mijn hart, er is iets mis. Er is een druk op mijn borst, ik kom niet in slaap, ik wil slapen. *Ik trek mijn ribbenkast open, ik haal mijn lever uit mijn buik en ik haal mijn hart uit mijn borstkas. Ik zoen met Gustavs rottende lijk. Ik dans met Gustavs rottende lijk.*

‘Ayla? Ik heb weleens gelezen over mensen die zichzelf dooddenken, ademen lukt me niet goed. Ayla? Het zit in mijn hoofd maar het gaat niet weg.’

‘Rustig maar lief, het komt goed.’

Wat als zij kanker krijgt? Ik hoop dat ze kanker krijgt, sorry het spijt me, ik wens iedereen het allerbeste toe, ik wens Ayla het allerbeste toe en als zij kanker krijgt dan hoop ik dat ik dat ook krijg.

‘Het spijt me, Ayla?’

‘Ja, ik ben er. Ga even liggen.’

‘Ayla? Alles tintelt, mijn handen, armen, ademen, hoe adem ik? Hoe slik ik mijn speeksel normaal door? Ayla, ik voel me niet goed ik ga dood ik krijg een hartaanval. Er zijn stemmen en beelden in mijn hoofd en ik ga dood en het spijt me. Ik houd van je en van je moeder en je zus, zusje en broertje, echt waar en ik wens ze allemaal het allerbeste toe.’

Ze aait me door mijn haar, waardoor ik opeens aan de moeder moet denken.

‘Veren, het zijn veren,’ zeg ik.

Gustavs rottende lijk. Gustavs rottende lijk.

‘Wat zijn veren?’

‘Ik heb het heet. Misschien denk ik mezelf per ongeluk dood zoals ik Gustav heb doodgedacht.’

Gustavs rottende lijk.

‘Je gaat niet dood, Laurens. Wacht, ik ga wat water halen.’

Mjür had honger. Mjür zat hoog in een boom en zag Odin vertrekken. Hij volgde de god helemaal tot aan de put van Mimir. Mjür zag hoe Odin zijn oog in de put wierp en terwijl Odin van het water mocht drinken zonk zijn oog naar de bodem. Een donkerbruine vlek verspreidde zich over het oppervlak wat het water. ‘s Nachts, toen Mimir sliep en Odin naar huis was teruggekeerd, dook Mjür het water in en zwom naar beneden. Daar vond hij het oog en hij at het op.

De huisarts heeft ongeveer dezelfde leeftijd als mijn moeder. Het tikken op het mechanische toetsenbord geeft me een fijn gevoel in mijn achterhoofd, dat voorzichtig uitloopt naar mijn schouders. Buiten loopt een oude man met een hond die geduldig het langzame tempo van zijn baasje volgt.

‘Op jouw leeftijd kan je geen geelzucht hebben, ook niet door het drinken van alcohol, daar is je lever te sterk voor en zoveel drink je nou ook weer niet. Als je wilt kan ik je een formulier meegeven waarmee je bloed kan laten prikken, dan zet ik er ook vitamine B12 op omdat je geen vlees eet.’

‘Oké, en de angstaanvallen?’

Ze stopt met typen en het fijne gevoel verdwijnt. Ze heeft een rustige, lieve stem.

‘Ik kan je daar wel iets voor geven, als het zo ernstig is als je zegt.’

‘Ja,’ zeg ik, ‘als dat kan.’

Ze print iets uit en met een pen kruist ze wat aan. Ze geeft het formulier aan mij en ik wil net opstaan om haar te bedanken en een hand te geven maar haar gezicht verandert en ze kijkt bezorgd.

‘Wat is er?’ vraag ik.

‘Ik heb verder niks met jouw levenskeuzes te maken, en ik wil je niet zeggen hoe je je leven moet leiden, maar het is wel handig als je op een gegeven moment stopt met zoveel drinken. Een jong lichaam kan veel hebben, maar na je studententijd...’

‘Ik begrijp het.’

‘En met Oxazepam mag je sowieso geen alcohol drinken. Wat bewegen helpt ook,

zeker voor je hartkloppingen.' Ze blijft me even aankijken. 'Wil je niet dat ik even kijk naar de wondjes in je nek?'

Ik schrik, ik had een lang shirt aangedaan om mijn armen te bedekken maar ben helemaal vergeten om nieuwe pleisters op de plekjes in mijn nek te doen.

'Nee hoor, tijdens het scheren gebeurd.'

Ik geef haar een hand. Ze zit zich zichtbaar in te houden om er verder niets meer over te zeggen. Buiten zie ik de oude man aan het einde van de straat staan, zijn hondje poept tegen een boom aan. Met mijn vingertoppen wrijf ik over de plekjes in mijn nek.

Mjür vloog terug naar Asgard met Odins oog in zijn maag. Het was diep in de nacht. Hij kroop door een kier van het paleis naar binnen en in het midden van de grote zaal braakte hij het oog uit. Geri and Freki, Odins wolven, werden wakker en begonnen te huilen.

Odin schrok toen hij zijn oog zag.

'Dat behoort Mimir toe,' zei hij.

Mjür vroeg waarom hij wit was.

'Loki,' zei Odin. 'Loki maakte jou wit, en van jou zijn kind. Neem het oog en breng het terug.'

Mjür vroeg Odin om zijn eigen kleur, maar dat kon de god niet. Mjür begreep niet waarom, at Odins oog weer op en vloog weg.

Ik heb voortdurend het gevoel dat ik belangrijke details vergeet.

'Heb je weleens antidepressiva overwogen?'

'Nee.'

De psychiater heeft geen idee dat hij een personage zal worden. Hij heeft geen idee dat ik hem zal vervormen, zal verminken, dat ik hem mijn wereld in zal trekken. Hij zit me vanuit zijn leren stoel aan te gapen. Ik vertel hem over mijn dwanggedachten en dwangvoorstellingen, over mijn kleine rituelen en tegen-mantra's waarmee ik de dwanggedachten neutraliseer: ik wens iedereen het allerbeste toe. Ik vertel hem over mijn gedachten tijdens Gustavs begrafenis, dat ik niet de juiste gedachten had en dat ik

steeds moest denken aan hoe zijn dood mijn verhaal verder zou helpen, hoe schuldig ik me daarom voel.

‘Ik ben een soort vampier, misschien heb ik hem wel doodgewenst zodat ik mijn verhaal verder kon schrijven.’

‘Hmmm,’ zegt de psychiater, ‘hmmmm. Drink je weleens alcohol?’

‘Ja.’

‘Zijn de dwanggedachten en handelingen dan minder aanwezig?’

‘Ja.’

‘En de dag nadat je gedronken hebt, zijn ze dan erger?’

‘Ja.’

‘Praat je weleens in jezelf? Of, anders gezegd, *tegen* jezelf?’

Dit is een gevaarlijke vraag, iedereen praat immers wel eens in zichzelf, of tegen zichzelf. Soms weet ik niet meer in hoeverre dwanggedachten en dwangvoorstellingen het hardop tegen mezelf praten beïnvloeden of verergeren, maar ik heb helemaal geen last van dat praten.

‘Nee, nooit.’

‘Hmmm,’ doet hij weer. ‘Ben je bang om je dwangvoorstellingen ten uitvoer te brengen?’

‘Nee.’

‘Heb je het gevoel dat er iets onder je huid zit, insecten bijvoorbeeld?’

‘Wat? Nee.’ De psychiater kijkt me met heldere ogen aan.

‘Maar je krabt veel?’

‘Ja, de jeuk is vreselijk. Ik wéét dat het niet zo kan zijn maar het lijkt alsof er veren uit mijn huid groeien. Dan krab en pulk ik alles open.’

‘Veren?’

⊙

Fenrir brulde luid toen hij Mjür zag.

‘Sshht,’ siste Mjür tegen de reusachtige wolf. ‘Stil, wij zijn broers jij en ik.’

De geketende Fenrir snoof. Mjür vloog naar de grote kop van het beest en ging erop zitten.

‘Waarom laat Loki jou hier geketend liggen? Waarom maakte hij van jou zo’n monster?’

Toen er geen reactie kwam pikte Mjür in Fenrirs schedel.

‘Waarom?’ bleef hij vragen, maar de wolf bleef stil. ‘Waarom, waarom, waarom?’ En hij pikte in Fenrirs schedel tot het bloedde.

⊙

De vader zit voorovergebogen in een stoel, zijn hoofd ligt op zijn knie en zijn rechterarm ligt ernaast.

‘Is dit normaal?’ vraagt Ayla.

‘Meestal kan hij zijn drank beter hebben, maar aangezien hij whisky in plaats van avondeten op heeft verbaast dit me niet. Zorg dat hij niet uit zijn stoel valt.’

Ayla houdt de vader vast bij zijn schouder. ‘Zo?’

‘Ja, prima.’ Ik loop naar de keuken en warm de spaghetti op die de vader gisteravond gemaakt heeft. De inhoud van de pan doe ik op een bord dat ik mee terug neem.

‘Pap? Hier, eten.’

‘Hmmpffh.’

‘Pap hier is eten.’

‘Nee, nee, hoeft niet... lieverd.’

‘Je moet eten, hier is eten.’

‘Heb je de psychiater bezocht?’ vraagt Ayla.

‘Hmmpffh.’ zegt de vader.

‘Misschien moeten we hem voeren?’ vraagt Ayla.

‘Nee, dan wordt hij boos. Hij moet het zelf doen, pap, kom, hier is eten.’

Ik druk het bord pasta in zijn linkerhand en, terwijl ik het bord nog vasthoud, duw hem bij zijn schouder omhoog. Zijn ogen zitten dicht, de dikke lijnen oogpotlood zijn wat uitgelopen. De vader mompelt nog wat. Ik pak de hoed van zijn hoofd en leg hem weg zodat die niet in zijn eten valt.

‘Laurens, heb je de psychiater bezocht?’ vraagt Ayla nog eens.

‘Ja die heb ik bezocht. Pap, heb je het bord vast?’

‘Jaja.’

‘Ja?’

‘Jaja, maarrrrrrr.’ de vader legt een klemtoon op de r, ‘er komt een burgeroorlog. Uiteindelijk, een burgeroorlog... burgeroorlog.’

Eindelijk neemt hij een hap van zijn eten. De vader houdt het bord zo scheef dat een kwart van de spaghetti op de grond valt.

Ik leun tegen de muur van een kelder en overal zijn mensen. Ik moet oriëntatiepunten vinden. *Gustavs rottende lijk*. Een meisje vraagt of het wel goed met me gaat. *Gustavs rottende lijk naast me in bed*. Ik zeg dat het hartstikke goed gaat, echt hartstikke goed! *Gustavs rottende lijk naast me in bed*. *Er zit bijna geen vlees meer aan zijn botten*.

Waar het weinige licht in kelder nou precies vandaan komt vraag ik mij nog steeds af, maar ik heb een stoel gevonden. Nou, fijn. Waar is Gustav? *Gustavs rottende lijk naast me in bed*. *Er zit bijna geen vlees meer aan zijn botten, maar zijn ogen zijn nog onaangetast*.

Oh, nee wacht. Ik bedoel Ayla, waar is Ayla? *Gustavs rottende lijk naast me in bed*. *Er zit bijna geen vlees meer aan zijn botten maar zijn ogen zijn nog onaangetast*. *Hij kijkt me*

onafgebroken aan.

Waar in godsnaam is Ayla? Ik bots per ongeluk tegen een jongen op.

‘Jezus, heb je heroïne gebruikt of zo,’ vraagt hij.

Ik loop door een gang. Een eindeloze gang. *Gustavs rottende lijk naast me in bed. Er zit bijna geen vlees meer aan zijn botten maar zijn ogen zijn nog onaangetast. Hij kan niet praten, hij kijkt me alleen aan. Ik vertel hem dat ik me schuldig voel.*

Toevallig kom ik een bar tegen en daar bestel ik whisky.

‘Weet je wat, maak er maar twee van.’ Eentje sla ik meteen achterover. Nu zie ik het!

Het licht komt vanachter een inham in de muren. Ik strompel naar een bank, er zitten al twee meisjes op maar er is meer dan genoeg plek. *Gustavs rottende lijk naast me in bed.* Boven de bank hangen twee ouderwetse lampjes die lijken op diegene die mijn opa en oma altijd hadden.

‘Laurens?’

‘Hhmm?’ Ik kijk naar het meisje dat mijn naam zegt, ‘Ayla! Hee, ik was je aan het zoeken.’

Ayla gebaart iets naar een van de meisjes naast me waardoor ze opstaan en weglopen. Ze kruipt dicht tegen mij aan. Ayla moet lachen.

‘Je trekt zulke rare gezichten lieverd. Voel je je nog wel lekker?’

‘Ja maar ik zie steeds *Gustavs rottende lijk naast me in bed.* Ik heb zin in whisky.’

‘Maar je hebt nog.’

Ik kijk naar het glas in mijn hand, ‘Oh, *nice.*’

Ayla staat op en pakt mijn hand vast, ‘kom, ik zal zorgen dat je die beelden even vergeet.’

‘Ik houd van je,’ zeg ik tegen haar maar ze hoort me niet en loopt voor me uit naar het dansgedeelte. We dansen samen en ze lacht met haar ogen naar me. Alles is mooi, totdat we zoenen en ik Gustavs tong in mijn mond voel, en zijn tong smaakt naar rottend vlees. Ik loop naar de bar. Ik drink en ik drink, totdat ik helemaal niets meer voel en de volgende dag met knallende koppijn wakker word in bed, alleen, zonder dat ik weet hoe ik ben thuisgekomen. Ik zie een briefje naast mijn bed met Ayla’s handschrift erop.

“Ik ben werken, er staat water naast je bed. Ik houd van je.”

Gustav waar je ook bent, ik wens je het allerbeste toe.

Ayla ik wens je het allerbeste toe.

Ik wens iedereen het allerbeste toe.

De moeder, de vader, ik wens jullie het allerbeste toe.

Honderden mieren hebben een weg naar het karkas van de vleermuis gevonden. In twee lange rijen lopen ze via het open raam het lokaal in, naar het potje en weer terug. Grote delen van de vleugels zijn al weg. Door alle krioelende mieren over het lijfje lijkt het alsof het beweegt en nog leeft. Ik vraag me af hoe ze de stukjes van de vleermuis klein genoeg weten te krijgen om door de gaatjes heen naar buiten te dragen. Om ze te helpen draai ik de deksel van het potje. In de keuken was ik mijn handen en daarna maak ik de kraan schoon zodat ik zeker weet dat er geen gevaarlijke bacteriën op achterblijven.

Hee Gustav,

Dit is de laatste brief die ik je schrijf (voor nu, dan). De student klaagde laatst over al het stof dat langs de muren in de gang lag. Ik dacht: je kan zelf toch ook stofzuigen, of niet? Maar het deed me ook denken aan toen wij voor het eerst in ons schooltje kwamen, en er in jouw kamer tientallen dode vliegen op de vensterbank lagen. Ik weet nog dat jij dat zo zielig vond, al die vliegen die eindeloos tegen het raam gevlogen hadden tot ze van vermoeidheid stierven. Ze hebben nooit kunnen zien wat hun in de weg zat. Verder is de student wel prima, trouwens. Hij houdt zich vooral met zijn zaken bezig en ik met de mijne.

Van Ayla moest ik naar de psychiater. Ik vind hem nogal een lul en volgens de moeder moet ik ermee stoppen, want een slechte psychiater doet je meer kwaad dan goed, vertelde ze me. Ik voel me nu een beetje zoals ons vroeger, toen we als het hard waaide een plastic zakje mee naar buiten namen en het zo lang mogelijk bleven volgen.

Ayla en ik zijn naar een spa geweest, een cadeau van haar. Ik had er helemaal geen zin in omdat ik onder de wondjes zat maar het zwemmen in de verschillende soorten water was lekker. De sauna was vreselijk. Al het zout uit mijn zweet brandde in de wondjes en het was veel te heet. We zaten met een stuk of twintig oude mensen die het allemaal wel volhielden waardoor ik op een aansteller leek toen ik eerder wegging. Loslaten, dat schijnt het toverwoord te zijn, maar waar houd je op met loslaten als je eenmaal begint?

Ik heb besloten mijn motorrijbewijs te halen.

Liefs,

Laurens

LAURENS: 'Ja, je wilt de dwanggedachten waar ik mij het meest voor schaam? Mijn waanbeelden? Je wilt dat ik mijn binnenkant naar buiten trek en op tafel leg?'

AYLA: 'Ja, allemaal.'

LAURENS: 'Maar als ik dat vertel ben ik bang dat je denkt dat ik écht gek ben.'

AYLA: 'Ben je toch ook, als je OCD hebt? Nee, grapje lief, ik studeer geneeskunde, hè.'

LAURENS: 'Ik ben me bewust geworden van allerlei processen in mijn lichaam, hyper awareness heet dat. Volgens de dokter heb ik een muziekje in mijn hart, ook. Ik zie mezelf op heel veel manieren doodgaan. Ik zag Gustav op heel veel manieren zag doodgaan. Ik zie jou ook op heel veel manieren doodgaan. Maar ik houd van je.'

AYLA: 'Dat weet ik, schatje.'

Op Reddit zie ik een foto van een automaat waarvan het licht kapot is, er hangt een briefje op: *the light inside has broken but I still work*. Er staat er een hele lijst aan reacties onder, eentje van *Lord-Squidius* blijft hangen.

I finally saw someone who refills vending machines at a train station last week. It was some kind of proof for me, that it actually happens. I mean, of course it happens, but it seems to be part of our culture to just expect shit to be endless, by default. To think it's just there: all the candy and soda in vending machines, but also everything in stores. Glue, paperclips, meat, fish, milk, toothpaste, hair gel, pens, beer, bread, TV's, PC's, phones, you name it. Everything's always there for us. Now I saw that guy whose job it is to actually refill vending machines. Fuck, I mean, what kind of job is that? The success of our culture: I think I never saw an empty vending machine. In a way, we do have it all. People -rich- often say that "you -the poor- have everything and still you complain." And this is true, were it not that it's used to silence any social criticism. Yes, we do have seemingly infinite, affordable Snicker-bars, and no, we're not happy with that.

De eerstvolgende reactie daarop is: "wow, *that's soda pressing*." Ik klik het venster weg.

Mijn kamer is gevuld met allerlei projecten en ideeën, begonnen en onafgemaakt. Allemaal ergens opgeschreven zodat ik het niet vergeet. Ik zet een ASMR-video op van een Japans meisje dat, terwijl ze met een houten vork in een geleachtige substantie prikt, in het Japans fluistert. De tintelingen komen vrijwel meteen en spreiden zich uit naar mijn rug en schouders. Ik test een uitgedroogd stukje pizza op zijn eetbaarheid, dat is een teleurstelling. In mijn notitieboek schrijf ik: beter Engels leren lezen en schrijven.

Mjür pakte met zijn snavel een van zijn veren vast en trok hem uit zijn huid. De veer gaf hij aan de rivier. Mjür trok al zijn veren uit totdat hij kaal was. Hij zag de laatste veer op het water wegdrijven. Mjür had het koud. Negen dagen en nachten lang huilde Mjür zo luid dat zelfs de goden hem konden horen. Ze bleven stil. De vissen bleven stil en alle dieren en vogels ook. Hij huilde en huilde, en zijn witte veren groeiden terug.

1, 2, 3, 1, 2, 3, de deur zit dicht.
1, 2, 3, 4, 5, het gas staat uit.
1, 2, 3, 4, 5, Gustav is weg.
1, 2, 3, 1, 2, 3, ik ben er nog steeds.

Ik leg al mijn brieven op zijn graf en daarop zet ik de negen kaarsjes.

‘Ik heb je veel geschreven afgelopen weken.’

Ik steek alle kaarsjes aan en vouw mijn handen in elkaar. Na vijf minuten open ik mijn ogen en graaf een klein gat naast zijn graf. Voorzichtig haal ik het papier onder de kaarsjes vandaan en stop de brieven in het gat. De aarde schuif ik er overheen en druk ik aan.

‘Er zit ook een brief bij waarin ik zeg wat ik eigenlijk had willen denken tijdens je begrafenis. Oh, en ik heb een fles whisky meegenomen.’ Ik open de fles en neem een slok. Het brandt en ik moet kokhalzen. ‘Ik ga hem niet helemaal opdrinken hoor.’

Even ben ik stil.

Een paar rijen verder zie ik een gezin (moeder, zoon, dochter, dochter) bij een graf stilstaan en tegen elkaar fluisteren. Ik hoop dat ze me niet gehoord hebben.

‘De Knoop is overgenomen door een of andere Johanson en is nu legaal geworden. De prijzen zijn ook omhoog gegaan.’ Ik verschuif de kaarsjes zodat ze wat beter staan. ‘Ik heb het verhaal bijna af, nu. Dat wel.’ Met een ruk trek ik een veer uit mijn arm en steek het in de grond, een stroompje bloed meandert over mijn onderarm. ‘Dit is de laatste.’

- Uitzoeken of het lekkende dak geen gevaar kan opleveren met de elektriciteit in de school.
- Uitzoeken wat de veiligste manier is om al mijn aantekeningen te bewaren (in ieder geval brand- en waterbestendig).
- Alles van *The Residents* luisteren.
- Het verhaal opdragen aan Gustav?

Voor de vader liggen twee opengeslagen koffers. Een is zijn EHBO-koffer en de andere zijn overlevingskist, met allerlei materiaal voor “je weet maar nooit”. Een drinkfles, een kleine hakbijl, vuurstenen, vier grote messen, aanmaakblokjes, een stuk tegel om aanmaakblokjes midden in de kamer op aan te steken, een klein pistool met lichtkogels, tabletten om water mee te ontsmetten, een slijpsteen (godzijdank heeft hij de slijptol weggedaan) en een Zwitsers zakmes. De vader zit alles opnieuw te sorteren. Misschien heeft hij iets nieuws gekocht dat erin moet passen. Op de EHBO-koffer staat een kruis gemaakt van rood tape.

‘Kijk,’ zegt hij en hij pakt zijn lichtpistool, ‘als we ooit op een schip zitten en er is een gigantische storm, dan schieten we met dit pistool de lucht in.’

Ik kom langs omdat de vader me had gebeld. Hij had een bos bloemen naar de secretaresse van een bedrijvencomplex gebracht waar hij wel vaker komt voor werk. Het meisje had de politie gebeld.

‘De politie? Waarom de politie?’ vroeg hij door de telefoon aan mij.

‘Nou, ga lekker zitten jongen,’ zegt hij.

Ik neem plaats tussen de stapel vieze was en zijn uitgestalde messencollectie. Op het tapijt voor de deur ligt een prop vergeeld wc-papier waarin Paco’s pis is ingetrokken, opgedroogd en hard geworden.

‘Ik snap niet hoe het kan. Ik moest aan de agent uitleggen dat ik haar gewoon een bos bloemen wilde brengen. Ik heb geen strafblad, niks. Gewoon een bos bloemen, hoe komt ze erbij om de politie te bellen?’ De vader denkt even na, ‘Zou ze lesbisch zijn?’

‘Waarom zou ze lesbisch moeten zijn om de politie te bellen?’

‘Waarom zou ze anders de politie bellen?’

‘Misschien vond ze je intimiderend.’

‘Intimiderend? Ik kwam een bos bloemen brengen!’ De vader gaat weer verder met het sorteren van zijn koffers, haalt er iets uit, stopt er dan weer iets in. ‘Ik snap er niks van’ fluistert hij in zichzelf. Het meisje is even oud als ik.

Alle dozen met niet-essentiële spullen van hem staan in de tuin. Ik vind het maar niks.

‘Kom lief,’ zegt Ayla, ‘het is beter zo.’

‘Ja, dat weet ik wel, maar misschien is ergens opslaan toch beter.’

‘Je wilde het zelf.’ Ik krab aan een wondje op mijn arm. Ayla slaat mijn hand weg.

‘Niet krabben, anders heelt het nooit goed.’

‘Maar het jeukt zo erg.’ Ik kijk naar de stapel dozen en denk aan de moeder, die inmiddels heel goed geworden is in spullen weg doen. Van haar heb ik ook wel eens gehoord dat ze jaren later spijt kreeg van iets dat ze had weggedaan.

‘Ik denk niet dat dit een goed idee is.’

‘Als je het echt niet wilt, dan doe je het niet. Ik kan het niet voor je doen.’

Het vuur, gevoed door de wasbenzine, laait omhoog. Sintels beginnen al snel op de rustige wind richting het schooltje te vliegen. Ik wil erheen om met de waterremmer het vuur uit te maken maar Ayla houdt me tegen.

‘Het huis gaat niet afbranden, kijk nou maar.’ De student rent naar buiten en zwaait met zijn armen.

‘Wat zijn jullie aan het doen?’ vraagt hij in paniek.

‘We verbranden Gustavs spullen,’ zeg ik terwijl ik onafgebroken in het vuur staar.

‘Wie is Gustav?’ vraagt de student.

‘Iedereen is Gustav,’ zegt Ayla, ‘voordat hij doodging woonde hij in jouw kamer.’ Daarna zegt de student niets meer en blijft hij naast ons staan, starend in het vuur.

Mjür vond Loki zittend op een steen, hoog in de bergen.

‘Waarom heb jij mij wit gemaakt?’ vroeg hij.

Loki opende zijn ogen.

‘Zo ging het, en zo moest het zijn.’

‘Waarom?’

‘Waarom niet?’ Loki begon hard en schel te lachen.

‘Geef me mijn kleur terug,’ eiste Mjür.

Maar Loki weigerde. Hij liep richting de berggrivier, veranderde zichzelf in een zalm en zwom weg.

Van de vleermuis is nu enkel nog het skelet over. Hij ligt nog steeds in het potje in het midden van het lokaal. De student had ik meerdere malen moeten duidelijk maken dat hij dat potje daar moest laten staan. Ik had me vaker de schedel onder Gustavs bleke huid voorgesteld, of de beenderen in zijn armen en benen of de ribben in zijn torso. En nu: een skelet in een kist.

Met een kilozak vogelzaad loop ik het plein op en al snel naderen een aantal duiven, kauwen en één behoedzame kraai. Over een uur komt Ayla. De zwarte asresten op de tegels zijn vrijwel helemaal verregend. Mijn arm jeukt maar ik krab niet.

NAWOORD
Ook jou, lezer, wens ik het allerbeste toe.

DANKWOORD

Ik wil Dennis Gaens bedanken voor zijn hulp en geduld. Volgens Dennis is Ayla in dit verhaal een squashmuur waartegen ik mijn bal kan slaan, en dit is ons verhaal ook niet maar ik houd van je schat.

Dit verhaal draag ik op aan Gustav Nzjimir, zonder hem was het
allemaal sowieso nooit gelukt.

Appendix

van: **Laurens Duyts** <laurensduyts@gmail.com>

aan: menno@dwang.eu

datum: 18 december 2017 om 20:11

onderwerp: Een gesprek over dwang.

Beste Menno,

Mijn naam is Laurens Duyts en ik ben 23 jaar. Afgelopen jaar heb ik een interview met u in de krant gelezen en ben ik erachter gekomen dat ik een dwangstoornis heb. Dit heb ik nog niet laten controleren bij een psycholoog of psychiater (wil ik nog wel doen), maar de herkenbaarheid bij de voorbeelden die je zei zelf te hebben was groot. Uw boek heb ik met veel plezier gelezen en was voor mij een feest van herkenning. Ik heb veel geleerd en gelachen. Sinds mijn beste vriend is overleden heb ik extra veel last van dwanggedachten. Ik ben bang dat ik hem heb doodgedacht. Ik weet ergens wel dat het mijn schuld niet is, maar de gedachte bezwaart me ontzettend.

Uw uitleg over de drang naar volledigheid heeft voor mij veel duidelijk gemaakt. Met name ook als uitleg voor het gevoel dat alles wat kan, ook moet (alle mogelijke levens willen leiden). Ik zou graag eens met u over dwang praten, zowel voor mijzelf als voor mijn onderzoek. Het liefst zou ik dat een keer in het echt doen, maar ik begrijp het als dat niet gaat.

Waar ik wellicht het meeste last van ondervind is *hyper awareness*. Afgelopen zomer heb ik 2,5 maanden lang hartkloppingen gehad. Soms kon mijn hart zo snel gaan dat ik dacht een hartaanval te krijgen. Het negeren was nauwelijks te doen. Na doktersbezoek verdwenen ze en dat bevestigde wat ik al dacht: dat het in mijn hoofd zit. Sinds ik me bezighoud met het onderzoeken van mijn dwang zijn ze teruggekomen. Sindsdien heb ik ook steeds vaker paniekaanvallen of iets wat daarbij in de buurt komt. Ik bereik nooit totale paniek, maar elke keer stap ik in de verkeerde gedachtetrein. Als mijn hoofd ervoor kan zorgen dat mijn armen beginnen te tintelen, mijn hart overslaat en ik niet meer weet hoe ik normaal moet slikken of ademen, wat als ik mijzelf dan een keer niet in de hand kan houden? Ik weet op het moment nooit waar ik nou precies bang voor ben, alleen dat ik me volledig anders voel dan als ik er géén last van heb, zo erg, dat ik me niet meer kan voorstellen hoe het is om er geen last van te hebben. Ik raak dan ook heel snel overprikkeld. Angst voor angst? Er zijn tijdens zo'n paniekerige bui veel, vaak nogal negatieve gedachten en beelden.

Tot slot: als ik mij wil laten behandelen voor de dwangstoornis, kan ik dat dan bij u doen? Of ben ik daar al te oud voor en word ik willekeurig ergens geplaatst?

Met vriendelijke groeten,

Laurens Duyts

P.S.

Hieronder zijn een aantal voorbeelden van andere dwangmatigheden die ik heb, het is allesbehalve compleet, maar het geeft een indruk.

Sinds ik me kan herinneren heb ik last van intrusies, variërende van seksuele gedachten (seks met zusjes van vrienden van me, seksuele gedachten over grootouders, etc.), tot gewelddadige voorstellingen (vermoorden van mensen, agressieve handelingen, ziektes of ongelukken toewensen etc.). Daar had ik als kind veel last van en het zorgde voor een permanent schuldgevoel. Als ik geen schuldgevoel had, dan had ik iets over het hoofd gezien en ging ik alles na in mijn hoofd. Om de intrusies te neutraliseren bedacht ik een mantra, *ik wens iedereen het allerbeste toe, en als het hen overkomt, dan hoop ik dat het mij ook overkomt*. Waar ik ook last van kan hebben zijn sterke waanvoorstellingen die ik vervolgens maar moeilijk uit mijn hoofd krijg. Een voorbeeld: mijn ogen die ik uit mijn oogkassen lepel, om vervolgens de zenuwdraden door te knippen. Ik voel dat dan bijna echt. Ik ben absoluut niet bang dat ik het ga uitvoeren, maar het kan me bijvoorbeeld 's nachts wakker houden. Zijn dat ook intrusies?

Ik ben heel blij dat ik uw boek gelezen heb, omdat het voor mij ontzettend veel duidelijk maakt. Toen ik het met mijn moeder besprak, leek ze opeens dingen uit mijn jeugd beter te begrijpen. Zo dachten ze vroeger dat ik last had van minuscule epileptische aanvallen, omdat ik soms nergens meer op reageerde en in mijn hoofd verdwenen was. Toen ik mijn moeder vertelde over het blijven haken achter gedachten, zoals u dat prachtig omschrijft, begreep ze dat het wellicht dat was geweest. Ik heb, voor zover ik weet, geen last van ernstige compulsies. Maar ik ben wel altijd bezig met een potentieel ongeluk dat zou kunnen gebeuren. Voor mijzelf (op straat, in bussen, auto's of treinen) maar met name ten opzichte van anderen. Dat zorgt voor een overdreven verantwoordelijkheidsgevoel. Als ik een klein beetje koffie op een trap knoei, zie ik vrijwel meteen hoe iemand erover uitglijdt en zijn schedel op de treden breekt. Dus moet ik toch maar de hele trede schoonmaken, bijvoorbeeld. Dit zijn dingen waar ik me soms beter overheen kan zetten dan anders, maar ik kan er heel moe van worden. Met name van het niet vertrouwen van mijn eigen waarneming. Ik kan hier onmogelijk alles neerzetten, en sommige vormen van dwang (bang om homoseksueel te zijn, bijv.) zijn ook weer verdwenen. Spullen lokaliseren is iets wat ik veel doe (deze jas hangt hier, die sjaal is daar, notitieboekje ligt op tafel etc.) net zoals gedachten lokaliseren (wat dacht ik, waar, wanneer?) en zoals u beschrijft, iets vergeten is vreselijk. Met name als je vergeten bent wat je vergeten bent.

van: **Menno Oosterhoff** <m.oosterhoff@lentis.nl>
aan: laurensduyts@gmail.com
datum: 24 december 2017 om 20:10
onderwerp: Een gesprek over dwang.

Beste Laurens

Het spijt me om te horen van je vriend, gecondoleerd. Ja, dat je dwang hebt lijkt me wel zeker. Echt ook die volledigheidswang. Zolang je iets nog niet hebt opgeschreven is het in mogelijkheid nog wel volledig maar als je echt iets schrijft dan niet meer. Ooit las ik dat er meer boeken verschijnen over vlaggen dan een mens kan lezen. Zelfs zo'n beperkt terrein kun je niet omvatten. Gelukkig interesseren vlaggen mij niks, dacht ik opgelucht. Maar terwijl ik dat dacht, begon er al iets van interesse te ontstaan. Misschien is het wel heel leuk. Als het zo saai was, zouden er toch niet zo veel boeken over verschijnen? En voor ik het weet, kan ik de vlaggen al bijna niet meer loslaten.

En dan ook nog intrusies. De angst iets ergs te doen met je ogen is een bekende intrusie.

Heb je tics gehad als kind, want die hyper awareness en dus volledigheidswang komen vaak daarbij voor.

Je spreken: ik zou het graag willen maar aan de andere kant kom ik erin om. Maar na half januari ga ik bij Accare werken en daar kan ik ook wel volwassenen zien maar waar woon je?

Van: [de moeder]

Aan: Laurens Duyts <laurensduyts@gmail.com>

Datum: 12 januari 2018 om 01:26

Onderwerp: Re: Wederom.

Hoogwater hier aan de kade is niet spectaculair, sinds de Spiegelwaal is uitgebaggerd waardoor het water flink de ruimte heeft, maar het was wel reuze gezellig. Hele families met dassen om en mutsen op, gelardeerd met loslopende gelaarsde kinderen, kwamen lekker uitwaaien en de stand van zaken filmen met omhoog gehouden mobiels. De grijze rivier stroomde met grote snelheid naar links, rijnamen en baggerboten ploegden naar rechts - een flinke branding aan ware wit schuimgetopte golven achter hun kont aan slepend die klotsend de verplaatste oever bereikten.

Ik wandelde daar, als enige niet dagelijks gewassen middeleeuwer (de douchekop heeft het net begeven) tussen de gemoedelijk aanwezige moderne mens en werd opeens getroffen door de gedachte aan het boek wat ik ooit begon te schrijven, waarin een laatste zeemeermin, inmiddels gewend aan zoutloos water, gouden fontein van klaterend water veroorzaakte in de zomerse zonovergoten Waal. Ik heb die zeemeermin gezien, want toentertijd maakte de lichte magie en de fantasie nog onderdeel uit van mijn leven. Ik hoefde maar verder te kijken dan de werkelijkheid; en daar was het te zien en te ervaren. Ook de troost van de kunst was overal, ik hoefde mijn oog maar te openen en mijn hand maar uit te strekken en ik vond het. Zelfs de zwartheid viel te hanteren omdat ik wist dat ik het om kon zetten in iets dat langer zou duren dan de ervaring van de dag. Dat was een mooie tijd, bij nader inzien. Ik hoop altijd nog dat wereldvreemde beeld, die zijdelingse vrijheid, te heroveren - al is het maar voor korte duur. De realiteit, of de volwassenheid, en ik dat zijn geen goede compagnons. ik kan de realiteit niet aan en hij laat mij niet bestaan dan in mijn minste vorm.

Dus, terugkomend van mijn wandeling, vroeg ik mij af - waar zijn al die teksten, waar is dat begin, gebleven? Waar is mijn waarheid, waar is mijn eigenheid, waar is mijn zelf waar ik contact mee had en van waaruit ik kon voelen, denken en handelen? Hoe lang geleden is het dat ik nieuwsgierig, leergierig was of benieuwd, geïnteresseerd; geboeid? De geest heeft stilgestaan, en de bezieling is al jaren weg. Ik citeer een citaat van een citaat: *Angst fresse Seele auf*.

Dat moment aan de kade, waarbij onder de brug het schommelende water lag als een nieuw land, wit en grijs, de lucht gefractioneerd weerspiegelend, hier en daar zilver door een late, lage mistvertroebelde zonnestand, was cruciaal.

Daar zijn, dat beleven, dit vertellen; dat moet genoeg zijn.

Overigens at ik vandaag 750 gram gestoofde andijvie, met een gekookte biet en wat kikkererwten. Het was een gezond experiment, maar ik kan het niet aanraden.

liefs van mam N. die morgen eens op zoek gaat naar haar oerboek. Hopelijk bestaat het nog echt & niet alleen in mijn hoofd.

Van: [de vader]

Aan: <laurensduyts@gmail.com>

Verzonden: 8 oktober 2017 om 22:21

Onderwerp: FW: Is het leven mooi?

N.

Als je bepaalde zaken in je leven zo in de loop der tijd overdenkt is het vaak moeilijk om een begin te maken, om het anderen te vertellen. Wat is de eerste zin die je gaat opschrijven, maar bovenal; hoe ga je een beladen onderwerp zoals de verstandhouding met je ouders op een openbare wijze formuleren? Ik weet het niet. Ik weet niet hoe te beginnen.

‘Het is kut’ is niet het meest handige begin van een artikel. Ik moet automatisch denken aan jouw mail die je me toestuurde over jouw vader en hoe je hem mist. Een prachtig geschrift dat ik aan iedereen die me lief is heb voorgedragen. Mijn moeder vond het mooi. Laurens vond het mooi. Je bent gewoon een goede schrij-(fster)ver. Ik ben trots op jou en ik ben trots op hem.

In de vervelende omstandigheden (die onvermijdelijk zijn, natuurlijk), de teloorgang van mijn vader die zijn hoofd te ruste legde op een buis, realiseerde ik me dat ik er verder niet toe doe, dat ik geen rol van betekenis speel. En dat is goed, ik verdwijn wel ergens in de coulissen. Mijn optredens vonden hoofdzakelijk plaats op een leeg podium en zonder publiek. Dat is de rol die me op het lijf is geschreven. Ik ben enkel de punt achter de zin. Ik ben de hekkensluiter. Ik loop achteraan de groep (congresparticipanten) zodat ik zeker weet dat niemand verloren gaat. Wordt er iemand vermist, dan ga ik hem zoeken met al mijn gereedschap. Ik kwam er inmiddels achter dat ik zelf de weg kwijt ben. Alle anderen kwamen terecht, behalve ik. Dus moet ik op zoek naar mezelf, want helaas heb ik hem nog niet gevonden.

Lieve groet, J.

21-01-17

00:04 G: Wat is jouw planning? Want ik moet vrij vroeg op en als we zegmaar zo gaan pitten ga ik niet helemaal laufen want die kenker laatste bus is al weg.

00:07 L: Ehm, ja ik ben gewoon aan het schrijven. Verder geen zieke planning of zo.

00:07 G: Jij moet totaal niet op morgen of wel?

00:07 L: Nee, haha.

00:08 G: Watch the video I tagged you in btw

00:08 L: Saw it, horrible. Echt, het is mijn grootste nachtmerrie. Both knees fractured, gone.

00:09 G: Both??? Ik dacht één? Wtf.

00:09 L: Nee, alle twee. Maar als je moet lopen snap ik wel dat je daar blijft, ja.

00:09 G: Ja maar ik twijfel nog want ik ben een beetje aangeschoten.

00:11 L: Haha, I wish I had beer. I haven't raided the fridge for your wine yet, I praise myself greatly for that. Ahh, wait, I did? How sad.

00:12 G: Ahh, dude. Serieus?!

00:12 L: Nee, nog niet.

00:12 G: Haha, had het gesnapt hoor. Maar als ik nu thuis was gekomen had ik wel voorbereid op wijn-zuipen. Was het wellicht ook nog eens een tripje naar de nachtwinkel geworden!

00:13 L: De nachtwinkel is nu dicht, sadly. Alcohol isn't safe in our home.

00:13 G: Morgen is een very important day. Moet fucking veel doen, Sanne komt om drie uur en daarvoor moet ik nog alles opruimen.

00:16 L: Leip.

00:16 G: Laten we trouwens nog een keer met Ayla spacen in ons huis. Wat ben jij aan het doen?

00:17 L: Cool. Ik ben nu bezig met mijn verhaal over de angst iets of iemand te zijn die je eigenlijk niet wilt zijn, maar het vlot nog niet echt. Maar idd, laten we dat doen. En je komt dus niet hierheen? (I'll raid the fridge). Of kom je nog wel? (Won't raid the fridge). Als je niet komt en ik drink alles op dan koop ik, natuurlijk, nieuwe flessen.

00:18 L: *-geluidsfragment-*

00:19 G: Hahaha, wtf is die shit de hele tijd?

00:22 L: Ja, ben ff een tosti fixen want sterf van de honger.

00:22 G: Maar ik heb zo bizar weinig zin om n kwartier door de kou te lopen Laurens. Kill me, echt.

00:22 L: Ja snap ik man, maar het hoeft toch ook niet?

00:23 G: Nee, maar heb wel zin om thuis te pitten en n wijntje te doen.

00:23 L: Kom je langs de nachtwinkel en is die misschien, wonderbaarlijk genoeg, nog wel open?

00:23 G: Hahaha, never.

00:23 L: Haha.

01:34 L: You fell asleep didn't you?

01:53 L: I took your wine.

LIJST MET MOGELIJKHEDEN

- Over de vakantie met Gustav en zijn ouders (toen zijn vader nog leefde) in Stoupa, Griekenland. Gustav kreeg de bijnaam Psilos, omdat hij langer was dan de meeste Grieken daar (misschien ook vertellen over Gustavs vader, en zijn fascinatie met het Byzantijnse rijk en de culturele verbondenheid tussen Rusland en Griekenland?).
- Fragment over dat alles een marketingstrategie is?
- Over robotdromen?
- Over big data en de impact daarvan op de samenleving?
- Over Göring en zijn uitspraak: *'Chromosomes are a funny thing, aren't they? They may skip a generation and you can find children who resemble the grandfather, rather than either parents.'*
- Over de onverschilligheid van het universum tegenover ons bestaan en het besef dat het misschien allemaal niet zoveel uitmaakt, maar wel voor ons nu. Liefde in nihilisme. Dat koppelen aan Sartres uitspraak 'de hel dat zijn de anderen.' Want zonder anderen ben je pas echt in de hel: alleen.
- Over separatorvlees?
- Over Kevin Carter? Op zijn meest iconische (depressieve) foto zie je een sterk vermagerd kindje dat vooruit probeert te kruipen, en achter hem staat al een aasgier klaar om zijn lijkje te pikken. Zijn zelfmoordbrief toevoegen? *'I am hunted by the vivid memories of killings and corpses and anger and pain.'*
- Over een van mijn eerste herinneringen? Dat ik als klein kind (3?) in bed lag en aan mijn anus voelde. Die was ribbelig en warm.
- Over de terugkerende droom die ik vaak had toen ik op de crèche zat: ik woonde nog in de buik van mijn moeder, en was daar barman. Ik had één lamp die aan een touw in het midden hing?
- Over mijn angst voor ballonnen?
- Over doorgeslagen individualisme?
- Over Paco en dat ik met hem praat (praat Paco terug?).
- Over de hekel die ik heb aan het idee dat alles een nut of functie moet hebben?
- Over de vader die Fisherman's Friends eet om de alcohollucht te verdrijven?
- Over dat mijn overgrootvader ook een alcoholist was?
- Over dat ik mijn ring kwijt was en het hele huis, elk lokaal (voor de zekerheid) grondig doorzocht, totdat Ayla boos werd omdat ze wilde slapen. Ik ging naast haar liggen en wachtte tot ze sliep, en ben toen opgestaan om mijn hele kamer nog eens met een zaklamp te doorzoeken (en de ring vond onder een stapel aantekeningen)?
- Fragment waarin Gustav, Ayla en ik Kolonisten van Catan spelen maar door de xtc een impasse in het spel hebben bereikt, waarin we alle drie in harmonie op het eiland blijven samenleven en het spel zes uur lang duurt (we stoppen uiteindelijk uit vermoeidheid)?
- Over dat ik als kind vaak met Gustav speelde dat ik een zwangere Maria was en de hele dag met een groot kussen onder mijn T-shirt of trui liep?
- Over de moeder en de vader die samen met mij als kind muziek maakten, de moeder op een blokfluit, de vader op een piano, en ik op wat ik ook maar in handen

kreeg?

- Kort fragment waarin ik de moeder direct aanspreek, en haar zeg dat ik niet al haar geschreven werk ga verbranden als ze later dood is, zoals ze me een keer heeft gevraagd te doen?
- Over dat Gustav en ik op zijn motor over de dijk in de Ooij reden en langs het verre strandje kwamen waar we vroeger onze meisjes mee naartoe namen?
- Over De Angst?
- Ayla vertelde me erover dat het verschil tussen mannen en vrouwen in de geneeskunde steeds belangrijker is, en dat vrouwen nu nog de dupe zijn van onderzoek dat alleen op mannen gedaan is, terwijl vrouwen anders op de medicijnen kunnen reageren. Fragment over de genderdiscussie en de biologische verschillen tussen m/v?
- Soms direct tegen de lezer praten?
- Fragment(en) met waanbeelden over Mars, dat ik daar in een kleine kolonie woon waar ijzererts gedolven wordt.
- Over het beeld dat ik in een minuscule samenleving binnen een lantaarnpaal leef, of op de oppervlakte van een boomblad leef. Over de kolossale ruimtevis die de aarde opslokt.

LIJST MET TITELS

- Waterbeer.
- Dwangarbeid.
- Donder de zon.
- Onder het oog van de zon.
- Data.
- DA.
- TARDIGRADE/ Tardigrade / Tardi Grade.
- Bodemdrift.
- De naamloze mensen.

Omslagontwerp en vormgeving
Vere van der Veen

/250

